

Taxa postală
plătita în num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lföldre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkünk utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszere-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E.
de Editură. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Szombat, julius 22.
1939—5699. Av 5.
XXII. évfolyam, 162. szám.

ek

kosságának egyharm-
a ez a zsidó kisebbség
talmu irányítója lehet.

ny vagyok sem zsidóné,
de is meg kell állapít-
ni a telet értelmemet sőt.
mucca egyszerű emberét,
zsidó nemzeti otthonról
a következőképp hangza-
nemféle jogi ügyeske-
a világos véleményét ki-
vavaslataival, hogy a zsi-
maradjanak egy arab
l. Röviden: a Fehér
tethetlen a mandátum-

(Belgium): Amíg a zsi-
hogy az angol beván-
tmond az erkölcsöség-
nek, tovább fogják foly-
bevándorlásra irányuló

nem ismerjük el, hogy
világon joga van vissza-

Macdonald: A zsidó be-
az erők politikáját

ai delegátus megjelö-
hogy az önk politikák
behódolást jelenti.

er emberük tartózkod-
?

yocezer.

e becsüli ön az arab ter-
számát?

romézer emberre.

ra ön mondani, hogy az
aga tizenyocezer kato-
vetvni háromezer ember
k. ha komolyan akarná

za erre a kérdésre ne

kivüli kormány ollandiában

us 20. Colin deznált
tárgyalási során beiga-
számíthat a katolikus
a. Eppen ezért valószínű-
parlamenten kívüli kor-
Hollandiában.

télő nyilat- a magyar- émetellenes gandáról

20. Csáky gróf magyar
a nyilatkozatot adott a
da tudósítójának, mely
foglalt azon németelle-
szemben, amely egyre
öt a magyar társada-
tatott arra, hogy ez a
a célzó, hogy Németor-
szinte jóindulat Ma-
ban és arra, hogy a né-
l fog maradni háborus
A magyar külügymin-
visszautasítja ezt az ár-
át, amely csak arra ál-
zavarja a magyar-német
goru megtorlásokat he-
Esti Ujság leszögezi,
ársadalom többsége meg-
ky külügyminiszter sza-
táról és elítéli a német-
vát. Német részről viszon-
zavarólag hat a magyar
kérdésének kiélezése.
ó.

E IMPRIMAT

önyv- és Lapkiadó R. T.
rada Baron L. Pop 10.
fon: 18-60.

Az „illegális” bevándorlás

Nincs még előttünk az angol alsóház csü-
törtői Palesztina-vitájának hiteles szövege,
nem tudjuk még, hogy az a néhány kijelen-
tés töredék, amelyet ismerünk, milyen hang-
ulatban és milyen körülmények között hang-
zott el. Ez pedig súlyos akadály lehet, ha
az ilyen kijelentések igazi súlyát akarjuk
lemérni.

Am még így is megragadja figyelmünket
és elgondolkodtat bennünket a gyarmati-
ügyi miniszternek az a mondata, amely az illegá-
lis bevándorlás elleni megtorlást: a hivata-
los bevándorlás beszüntetését volt hivatott
megindokolni. Kétféle indokot sorolt fel a
gyarmati-ügyi miniszter. Egy jogot és egy ér-
telmit. A jogi érvelés, ha elfektünk attól,
hogy kissé jobban a mélyére nézzünk a kér-
désnek, még elfogadhatónak tűnik, persze
angol és nem zsidó szempontból. Annál sán-
títoz azonban az érvelés, amely így hangzik:
Az illegális bevándorlás indokolat-
lan, mert az általa Palesztinába hozott be-
vándorlók zöme Romániából és Lengyel-
országból származik. A gyarmati-ügyi minisz-
ter ezt nem mondotta ki, de kijelentése mö-
gött bujkál, hogy szerinte csak akkor volna
indokolt a zsidók ragaszkodása a zsidó or-
szághoz, ha mondjuk, mindannyiunknak a né-
met pokolból kellene kimenekülnök.

Igazságtalan és rosszakarú ez az érvelés.
A gyarmati-ügyi miniszter éppen olyan jól
tudja, mint mi, hogy a cionizmus, amelyhez
több évtizeden keresztül angol államférfiak,
kötők, művészek, szellemi emberek és hívő
bibliások mondták áment, hazát akar épí-
teni a zsidó népek Palesztinában. Nem fon-
tos, hogy ezt a hazát otthonnak, vagy Allam-
nak nevezzük-e. Már pedig hazát nem építenek
csak egész emberek. Pokolból kimenekült,
meggyötört, megtört gerincű emberek nem
alkalmasok az építésre. Az építéshez aka-
ratra, erőre, kitartásra, idegkre van szük-
ség. Ezek nem a pokolból kimenekült embe-
rek kiváltságai. És hogy ez így van, azt leg-
jobban Palesztinában volt alkalmunk tapasztal-
ni. Még mielőtt az üldöztetések áradata
szakadt volna a zsidó nép tömegére, már
jötték a zsidó nép ép, lélekben és testben
egész ifjai, hogy az országépítés álmát meg-
valósítsák. És jöttek nemcsak azokból az or-
szágokból, ahol a zsidó nép tengernyi töme-
gei élnek, hanem onnan is, ahol csak kevés
számu zsidó él, de világít a hazaépítés vágya.
Akí ezen emberi méltóságukból ki
nem kezdett tömegek elől akarja elzárni Pa-
lesztina kapuit, az halálra ítélt az épülő or-
szágot, megfosztja jövőjétől. Mert ismételtén,
az emberrosszokként kikerülök nem tudnak
hazát építeni, mintahogy ennél kisebb terem-
tő feladat elvégzésére is képtelenek a leg-
többször. Ezért igazságtalan a Gyarmati-
ügyi miniszter érvelésének értelmi része.

Ugyanennek a Macdonaldnak, aki ma
Anglia gyarmati-ügyi minisztereként nyilat-
kozik, miniszterelnök apja volt az, aki kilenc
esztendővel ezelőtt leszögezte, hogy az or-
szág bevándorlásának egyedüli és igazságos
kritériuma az ország gazdasági befogadóké-
pesége kell legyen. Eszerint annyi zsidónak
van joga az országba jönni, ahány megélhe-
tést, életlehetőséget találhat ott. Ez igazsá-
gos és logikus is. A gazdasági befogadóké-
peség kritériuma nem az önkény, hanem a
természetes körülmények folyamánya. Így
szükségszerűen igazságosabb is, minden más
kritériumnál. Am Anglia ezt az igazságos és
természetes kritériumot felváltotta egy má-
sikkal: a politikai befogadóképesség kritériu-
mával. És minden baj innen származik. A
gyarmati-ügyi miniszter igazságtalan ügyet
kénytelen védelembe venni. Nem a bevándor-
lás illegális, hanem a politikai befogadóké-
peség kritériuma. Ha a bevándorlás lenne
illegális, akkor a gyarmati-ügyi miniszter
mentőse lenne attól a fáradságtól, hogy
ezt bizonyítani kelljen. Az ilyen illegális
bevándorlás magában viselő büntetését. Az
embereknek nem lenne kenyerük az ország-
ban és az állja magától megszűnne. Szük-
ségtelen volna az érveknél és a legtöbbször
az erőszaknak ez a dus termése.

Ezt a gyarmati-ügyi miniszter is érezte,
mert gondosan kijelentette, hogy minden in-
terjúzás csak átmeneti jellegű...

Párizs további enged- ményeket javasol Londonnak Moszkva javára

Roosevelt kudarcra után súlyos helyzetet teremtené a moszkvai tárgyalások balsikere. Hitler nem készül egyelőre erőszak alkalmazására

Párizs, július 21. A világsajtó Roosevelt
kudarcra és a moszkvai tárgyalások szem-
szögéből mérlegeli a nemzetközi helyzetet,
amelyből nehéz volna bármilyen prognó-
zist meríteni.

A francia sajtó szerint Roosevelt elnök
vereségének súlyos jellege abban áll, hogy
késlelteti a demokráciák arcvonalának ki-
alakulását, amellyel szemben a totális ha-
talmak habozódnak a háborút megindítani.
A lapok mégis rámutatnak arra, hogy
ez a csapás helyrehozható, ha a moszkvai
tárgyalások megszakadása azt nem teszi
véglegessé.

A La Justice szerint újabb utasítások
mentek Moszkvába és arról beszélnek,
hogy azok az utolsók. A szakítás előtt azon-
ban jól meg kell fontolnók az illekedések-
nek, hogy a diktátorok csak erre várnak
az offenzíva megindításával. Roosevelt el-
nök veresége újabb ok arra, hogy a de-
mokráciák ne mondjanak le az oroszokkal

való megegyezésről.

A Le Figaro azt írja, hogy Amerika se-
gítségére nem lehet számítani csak bizo-
nyos idő múltán és ezért sohasem volt pá-
rancsolóbb az a felfogás: „Segíts magadon
és az ég is megsegít.”

A lap londoni tudósítója szerint a francia
kormány azt ajánlotta, hogy tegyenek
újabb engedményeket Moszkvának. A mai
helyzetben a tárgyalások megszakítása ka-
tastrofát jelentene. Viszont az összes
ország igények elfogadása csak kellemet-
lenségekkel járna.

A l'Oeuvre ugyancsak azt állítja, hogy
a francia felfogás szerint Londonnak el-
 kell fogadnia az orosz feltételeket. Az an-
gol-francia szakítás következményei kiszá-
míthatatlanok lennének, mert a törökök-
nek a legnagyobb erőfeszítéseket kellene
vállalniuk kötelezettségek betartására.
Viszont csupán a diktátorokat bátorí-
taná.

Sztalin Chamberlain bukására vár?

A La République tudni véli, hogy Sztal-
in Chamberlain bukására vár. Sok szó-
esik a londoni kormány átszervezéséről és
a Kremel arról szeretné meggyőzni az an-
gol közvéleményt, hogy e feltétel alapján
minden elrendeződne egy pillanat alatt.

A l'Humanité cáfolja, hogy Oroszország
területi előnyöket igényelne a Balti álla-
mokban. Oroszország csak azt nem akar-
ja, hogy a vele szomszédos államokon ke-
resztül blokkálják.

Róma, július 21. (Rador.) A Stefani
diplomáciai szerkesztője írja: „A bekeríté-
si politika számos balsikere vezetett,
amelyek között első helyen Moszkva ellen-
állása szerepel. Anglia olyan szárazföldi
hadsereg felkutatására indult, amely hi-
vatva lenne együttműködni a franciával
Németország fogóbaszorítása érdekében.
De Oroszország, amelynek ezt a hadsere-
get kellett volna rendelkezésre bocsátania,
elődázza az angol kérdéseket és így súlyos
csapást mért a brit tekintélyre. Anglia
nemcsak Oroszország katonai beavatkozá-
sában bizakodott, hanem Amerika támo-
gatásában is. E célból a semlegességi tör-

vény módosítása érdekében intrikált.
Roosevelt riadalomkeltő és háborus poli-
tikája dacára az angol politika e célja sem
volt pillanatnyilag elérhető. Az amerikai
szénátus nem akarja az angol-francia im-
perializmus játékát folytatni. Az angol
politika még súlyosabb csapást szenvedett
el a Távolkeleten. Már jelezte is a japán
kormány, hogy folytatni akarja a tiensini
angol és francia engedményes területek
vesztégyarolását azoknak katonai meg-
szállásig.

Berlin, július 21. (Rador.) Von Moltva
tábornagy cikket közöl a „Wissen und
Wehr” című katonai folyóiratban és azt
állítja, hogy nem lehet előrelátni, mikor
tör ki a háború, sem azt, hogy meddig
tart, vagy hogyan fog végződni. A cikkíró
nem hisz abban, hogy gyors döntésről le-
hetne szó. A nagy háboruban is hiába pró-
bálkoztak a hadviselőfelek gyors döntést
kierőszakolni. A repülők beavatkozása sem
változtathatja meg ezt a helyzetet. A
gyors győzelemhez arra van szükség, hogy
minél teljesebb összpontosítás előzze meg
a hadműveletek megkezdését.

Hitler nem szándékszik erőszakhoz folyamodni a közeljövőben

Párizs, július 21. (Rador.) A Le Jour-
nal írja, hogy Danzig telve van katonák-
kal. Egyesek a Birodalomtól jöttek, más-
sok benszüllöttek. Kaszárnyák épülnek, is-
kolákat foglalnak le hasonló célokra és a
város katonailag megszállottnak tekinthet-
tő. A Le Figaro szerint a Führer fontos
határozatokat hozott a Főrstterrel folyta-
tott megbeszélésén, de úgy látszik semmi-
lyen erőszakos lépést nem tervez a közel-
jövőben. A danzigi nemzeti szocialista ve-
zetőkemberek e hó végén Obersalzbergben
ülnek össze értekezletre.

Berlin, július 21. Illetékes német körök-
ben hangoztatják, hogy a lengyel vámos
lelővésével kapcsolatos ügyből nem lesznek
további bonyodalmak, mert azt a szenátus

megfelelő módon elintézi Varsóval. Hitler
egyébként a danzigi helyzetben a lehető-
ség szerint békés megoldást kíván. Közé-
lebről újabb megbeszélésre hívta Berch-
tesgadenbe a danzigi nemzeti szocialista
vezetőket, amikor megtárgyalják az újabb
feltételeket. Egyelőre azonban semmi részle-
tet nem tudnak a tervezett megbeszélések
irányelveiről.

A danzigi incidens lengyel verziója
Varsó, július 21. Mint tudvalevő, tegnap
véres incidens játszódott le a Danzig-lengyel
határon. A lengyel hivatalos jelentés az ese-
ményről a következőképpen hangzik:

Tegnap délelőtt 10 óraker egy danzigi
vámhivatalnok és két nemzeti szocialista

(Folytatása a 8-ik oldalon)

Franciaország és gyar- matai

Írta: GEORGES ROUX

Párizs, július 21. A franciákat minde-
nekelőtt a nagy európai krízis foglalkoz-
tatja és a vén kontinensünk fővárosaiból
beérkező hírek állnak az érdeklődés közép-
pontjában. De ezzel egyidejűleg váratlan
erővel egyre fokozódik a franciák érdeklő-
dése gyarmataik iránt. Az erre vonatkozó
hírek és cikkek a sajtóban és közvéle-
ményben mind nagyobb teret hódítanak.
Ez a jelenség még néhány hónap előtt hi-
hetetlen és váratlan lett volna.

Az egész olasz követelések kirobbanása-
val, 1938 november végén kezdődött. A
népeknél ugyanazt figyelhetjük meg, mint
az egyéneknél: mindig valakit valaki más
ellen szeretnek. Ezért mondják, hogy a fél-
tékenység a szerelem egyik megnyilatko-
zása.

Az idei év első negyede a gyarmatok
iránti fokozódó érdeklődés jegyében telt
Franciaországban. Mintha egyszerre meg-
értették volna, hogy a kolóniák sokkal
fontosabb szerepet játszanak a francia
életben, mint ezt valaha is sejtették. Az
ilyen nagyjelentőségű felismerés, mely
szinte eseményszámba megy, oly lassan
alakul ki, hogy sokáig ugyszólván észre-
vétlen marad.

A francia birodalom, a nagy tömeg szá-
mára, háborukat és hódításokat jelentett,
melyek bár dicsőségesek voltak, véres és
kegyetlen áldozatokkal jártak: a távoli
hadjáratok, melyekből sebeket és lázakat
hoztak haza, sokáig népszerűtlenek mara-
d tak. Lassacskán azonban, jóval a hadmű-
veletek befejezése után, a gyarmatok kezd-
tek bevételt is jelenteni. A nagy nemzet-
közi krízis pedig most hirtelen megmutat-
ta a franciáknak, mit jelentenek számuk-
ra a kolóniák.

Különösen egy tény tett mély benyomást
a francia közvéleményre. Az olvasók lát-
hatták a sajtóban, hogy sajnos, bizonyos
országokban erős közlelemzési megszorí-
tások váltak szükségessé és ez nagy be-
nyomást tett a franciákra, kik megszokták
hogy bőségesen táplálkozzanak. Az újság-
közleményekből az is kitűnt, hogy a fran-
cia külkereskedelem egy harmada a biro-
dalom tengerentúli területei felé irányul,
míg az élelmiszerek behozatalának fele a
kolóniákból kerül az anyaországba. Így
mindenki megértette, hogy ha elveszítenek
ezeket a területeket, olyan élelmiszerek,
melyhez hozzászoktunk, mint a rizs, a ká-
vé, a déligyümölcs, annyira megdrágulná-
nak, hogy túlhaladná a kisemberek anyagi
lehetőségeit. A francia kispolgárok pe-
dig most még megengedhetik maguknak
hogy olyan élelmiszereket is fogyasztanak,
melyek máshol csak a tehetősebb osztá-
lyoknak jutnak.

Egy második kérdés szintén nagy szere-
pet játszik az utóbbi időben. Mindenki
tudja, hogy Franciaország aggasztó beteg-
ségben szenved: az elnéptelenedésben. Tu-
datában vagyunk annak, hogy a 86 millió
Németországgal szemben, csupán 42 mil-
liós lakosságnak megfelelő katonaságot
tudunk felsorakoztatni és azt is tudjuk,
hogy a hiányzó katonákat csak kolóniális
birodalmukból nyerhetjük. Ha Indokina
lakói nem is tudják megszokni az európai
klímát és különben is le vannak kötve helyi
kérdésekkel, Szudán lakói és az észak-
afrikai arabok rendkívül fontos lehetősé-
get jelentenek számukra. Miután Algírban
és Marokkóban, a magas hegyláncok és a
4000 métert is elérő hegyek éghajlata na-
gyon emlékeztet az európai klímára, az ot-

A világ egy márkáját sem lehet összehasonlítani a
Vermouth Branca
 készítménnyel.

tani lakosság könnyen beleilleszkedhet az itteni viszonyokba. Az afrikai hadsereget erősen fejlesztették az utóbbi idő folyamán, úgy, hogy szakvélemények szerint, Franciaország máról-holnapra egymillió katonát hívhatna be tengerentúlról. Nagy-részüket nyilván a főváros környékére szállíthatnánk és a jelen körülmények között maga ez a kilátás is már nagyon növelné az érdeklődést a koloniális ügyek iránt.

Érdekes, hogy a török-francia szerződést nemcsak a Dardanellák védelme érdekében kötöttük, hanem Sziria biztosítása végett, miután ezt a területet nem tudtuk volna tartani egy esetleges török elenségeskedéssel szemben. Így az alexandriai Szandzsák átengedése, furcsa paradoxon folytán, nem jelent mást, mint birodalmunk biztosítását. Egyik szeme ez annak az óriási láncnak, mely mind erősebben kovácsozódik össze, hogy jobban tartsa azt a birodalmat, melynek nagyságát mintha csak most vették volna észre.

Mindennek folytán az összetartás az anyaország és tengerentúli területei között egyre szorosabbá válik és mindenfelől ószinte igyekezet észlelhető, hogy ez a közösségi tudat mind mélyebbé váljék. Kolóniáinkban mindenütt erős propaganda folyik — többnyire nagy sikerrel — hogy felkeltsék a benszülött lakosság lelkében is az általános nemzetvédelmi kérdések iránti érdeklődést. Mindenütt tüntetnek ennek az eszmének a szolgálatában és Párizsban, Daladier miniszterelnök fia, „Birodalmi ifjuság” elnevezés alatt szervezetet létesített, mely megszervezte a francia fiatalság tengerentúli utazásait, hogy az anyaország és a kolóniák lakossága megismerkedhessék egymással. A gyarmatiügyi miniszter ezzel párhuzamosan, nyolcvan ösztöndíjat alapított, hogy egyetemi hallgatók elmehessenek Afrikába, Ázsiába, Océániába és megismerhessék a kolóniákat.

Tengerészeti programunk is rendkívül ígéretes halad előre és alig mulik el hónap, sőt hét, hogy ne jelentsék újabb hadihajók vízrebocsátását vagy munkabavételét. A birodalom tengeri hatalmat követel és a francia tengerészet, melyet sokáig elhanyagoltak, végre újra megérdemelt megbecsüléshez jut.

Ezek a francia közvélemény új irányvonalai, melyeket azért fontos feljegyezni, mert módosíthatják Franciaország állásfoglalását a kontinentális politikájában is.

Letűnt a hotelportások aranykora. Londonból jelentik: Arnold Schmid, a Ritz-hotel híres portása hatvankét éves korában hirtelen meghalt. Azt hitték, nagy vagyon hagyott hátra, mert híres emberek, duszagazdag amerikaiak voltak a szálló vendégei és Schmid valóságos élő lexikon volt, mindent pontosan tudott, amiért idegenek, a szálló lakói hozzáfértek. Mégis szegényen halt meg. Azt mondják, a hotelportások aranykora lejárt már. Az elődje, Nicolas J. Mockett, aki husz évig állt a portásfülkében, még szerencsésebb volt, több, mint huszerezer fontot hagyott örököseire. Elmult az az idő, amikor keleti hatalmasságok husz fontos borralalókat csuszattak a figyelmes portások kezébe, amikor amerikai cipőkirályok a boldog edwardi időkben ötvenfontos bankjegyeket fiztek egy ügyes pincér, vagy portás gomblyukába, s melléje mingyárt jótanácsot is adtak, mibe fektesse be, hogy a pénz el ne vesztisse értékét. A gazdag istálló tulajdonosok sem bőkezűek manapság, még akkor sem, ha befutott a lovuk. Arnold Schmid szolidan élt, s az előkelő vendégeknek inkább barátságát érdemelte ki. Amit tőlük borralalóul kapott, az éppen csak hogy elegendő volt arra, hogy családját eltartsa. Ha levette aranysegélyű kabátját, amelyben a világ gazdagjait fogadta, hazament négy-szobás lakásába és tanult, olvasott, hogy minél jobban szolgálhassa azokat, akik ügyes-bajos dolgaikban hozzá fordultak.

Ponyvák tranzitálása. A nemzetgazdasági minisztérium kereskedelmi igazgatósága és a pénzügyminisztérium úgy rendelkezett, hogy a külföldi áruval érkező ponyvák és felszerelési cikkek vámentesek, de az országba való érkezésekor tranzitokmány készítenő és a visszazállítás nyilvántartandó.

Százötvenéves a Föld legészakibb fekvésű városa

Hammerfest, ahol három hónapig nincs napsütés

Míg Európában a kánikulai hőség tikasztja az embereket és a világfeszültségek szirtjei között vergődik a béke, — messze fent Északon csendes jubileumot ült egy csendes, különös kis város, aminek még a nevét se sokan ismerik, hiszen se diplomáciai csaták, se flottabázisok, se más események és aktualitások révén nem jutott a világérdeklődés központjába. Hainan szigete messzebb van Közép-Európától, mint a norvég Hammerfest, mégis többet tudnak róla. De hát Norvégia mindig megőrizte a semlegességét, a maga békéjét s Ibsen, Bjorson, Kieland s utabban Sigrid Undset irodalmi művein kívül nem is sokat tudnak Norvégiáról. Rend van ott és békesség, meg vannak elégedve magukkal a norvégok, s nem is nagyon igyekeznek a mai politikai eseményekbe bekapcsolódni.

Most mégis írni kell erről a kis norvég városról, Hammerfestről. Most mult 150 éve, hogy norvég halászközösségek telepedtek azokon a távoli partokon s megvették a mai élénk forgalom, lüktető életű kereskedelmi város alapjait.

Hammerfest arról is híres, hogy a föld legészakibb fekvésű városa. Finmark nor-

vég terület székhelye ma, a Tromsö tartományban, amely norvég legendákról híres. Hammerfest Kvalø sziget nyugati partján fekszik, az északi szélesség 70 fok és 40 perce alatt, tehát olyan területen, ahol közel három hónapig nem süt a nap és november 18-tól január 23-ig tart a téli sötétség időszaka, a napsütés pedig május 23-tól július 29-ig s ezekben az időkben egyfolytában éjszaka, illetve napvilág van, heteken át.

A lakosság zöme halász, de jó kereseti lehetőségek között élnek a bőr- és tollkereskedők is. Nagyon fontos a halászat központja fejlődött s az aránylag gyér lakosság Finnark központjának tekinthető. Halzsírolvasztója is élénk tevékenységet fejt ki.

A szép fekvésű városka nevezetessége még az a gránit emlékmű, amely azt jelzi, hogy 1816—19-ben ott ért véget Struve Frigyes, a világhírű orosz csillagász és természettudós által vezetett fokmérés.

Hammerfest városka fennállásának 150 éves fordulóját csendben ünnepelték meg, s a nyári, napsütéses időszakot használták fel erre.

A Zsidó Távíratí Iroda jelenti:

Anglia

A Board of Deputies tiltakozása a bevándorlás felfüggesztése ellen

Az angol zsidóság reprezentatív szerve, a Board of Deputies július 16-án tartott ülésén élesen tiltakozott Macdonald gyarmatiügyi miniszter ama rendelete ellen, amely hivatkozással a nagyszámú illegális bevándorlóra, megtiltotta a hivatalos bevándorlási kvóta kiadását. A tiltakozó határozatot eljuttatták a gyarmatiügyi minisztériumba.

Dr. Feldmann, a Board Palestina-bizottságának elnöke, a következőkben indokolta meg a tiltakozó határozati javaslatot:

— Fel szeretném hívni a Board tagjainak, valamint a brit és nemzsidó közvéleménynek a figyelmét arra a kétségbeesett helyzetre, amelybe öfelsege kormányának politikája Palesztinával kapcsolatban a zsidókat taszította. A kvóta felfüggesztése nem véletlen, hanem logikus következménye azoknak a sorozatos lemondásoknak és meghátrálásoknak, amelyek ellen a zsidók szüntelenül tiltakoztak. A certifikát-kvóta felfüggesztése újabb bizonyítéka annak, hogy lehetetlen gyakorlatilag ezt a kérdést politikai alapra helyezni. Számunkra továbbra is fennáll a mandátum, amely feljogosít bennünket arra, hogy a mandátum keretén belül követeljük a kormánytól. A mandátumot nem csupán a palesztinai zsidóknak, de az egész világ zsidóságának adták. És mi kötelességünknek tartjuk, hogy megvédjük ebben a kérdésben is az egész világ zsidóságának érdekeit.

Cseh protektorátus

A zsidók tökéletes kizárását követeli a cseh nemzeti egység pártja

Prágai jelentés szerint a cseh nemzeti egység pártja, amely felhatalmazást kapott a zsidótörvény kidolgozására, határozati javaslatban szólította fel a Hacha-kormányt, hogy zsidótörvényével teljesen zárja ki a közélet minden teréről a zsidókat. A párt határozatában a városi állásokban elhelyezkedett zsidók kizárását követeli különösképpen. A javaslat többek között ezeket tartalmazza: „Von Neurath báró birodalmi protektor rendelete a kényszer-lajstromozásról világosan leszögezi, hogy ki tekintendő zsidónak. A nemzeti egység pártja ama kivánságának ad kifejezést, hogy nemcsak a zsidók anyagi, de politikai helyzete is végérvényesen szabályoztassék. Számos közösséget még mindig nemárja polgármesterek vezetnek. A jelenlegi törvények nem nyújtanak megfelelő alapot ezen személyek törvényes eltávolítására. Éppen ezért a nemzeti egység pártja felszólítja a kormányt, hogy minél hamarabb bocssáson ki zsidótörvényt, amely oly módon korlátozza a nemárják politikai jogait, hogy azok sem aktív, sem passzív választójoggal ne rendelkezzenek és

Amikor azzal a kéréssel fordultunk a gyarmatiügyi miniszterhez, hogy engedélyezze 10 ezer menekült zsidó gyermek palesztinai telepítését, a gyarmatiügyi miniszter valamilyen szimpátia látszatával mondotta nekünk: „Ne hozzátok bennünket nehéz helyzetbe, a dolgot jóindulattal kezeljük, várjatok a londoni Palesztina-konferencia befejezéséig”. Nos, a konferencia végetért, de a 10 ezer szerencsétlen gyerek még mindig Németországban sanyálódik, bár Palesztinában mindent megtettek fogadásukra. A napokban ült össze Genfben a Jewish Agency Councilja. Reméljük, hogy megadatik az angol küldöttségnek az a lehetőség, hogy külföldi testvéreinkkel egyetemben, együttműködhessünk a mandátárius hatalommal a zsidó nép tragikus történelme legnagyobb krízisének áthidalására. Hisszük, hogy megfogjuk találni az erre alkalmas formulát. Ezzel a reménységgel megyünk Genfbe.

AZ ANGOL ZSIDÓSÁG KÉPVISELETE A JEWISH AGENCY ÜLÉSSZAKÁN. A Palesztina-határozat elfogadása után a Board a következő képviselőket nevezte ki a Jewish Agency genfi ülészakára az angol zsidóság részéről: A. S. Diamond, dr. I. Lehmann, Barnett Janner, Neville Lasky, Lord Melchett, Reading márkiné, dr. Maurice Sorsby.

ne tudjanak résztvenni a köztestületekben, városvezetőségekben és gazdasági szervezetekben.

A Cesko Slovo szerint a nemzeti egység pártjának felszólítását követve, a kormány hamarosan az 1935-ös nürnbergi törvényekre alapozott zsidótörvényt fog kibocsátani. A cseh kormányt kötelezték arra, hogy kevés módosítással átvegye a nürnbergi rendszert, valamint a birodalmi protektor dekrétumát, amely szabályozza a „zsidó és zsidó vagyon” fogalmát. A protektorátusban megjelenő lapok követelik a törvény mielőbbi nyilvánosságra hozatalát, mint bizonyítékát a csehek németek iránti lojalitásának.

A protektorátusbeli zsidóellenes akció, amely ezideig főleg Morvaországban tombolt, most átterjedt Csehországra is. Számos városvezetőség bevezette a németországi gettó-intézményeket. A pilseni rendőrhatalóságok eltiltották a zsidókat a közfürdők látogatásától. A városvezetőség elhatározta, hogy külön fűrdőt létesít nemárják számára, hogy ezzel is megkülönböztesse őket. Aki eme rendelkezés ellen vét, azt ötezer koronáig terjedő

Mily fény járja át szerény hajlékomat?

Sokszor gondolkunk erre a klasszikus idézetre, ha a nap ablakunkon keresztül hirtelen beözönlik szobánkba és azt tündöklésével elárasztja. Igenis, tájlatok kiablakaitok és ajtóitok és engedjétek behatolni a napfényt, mert sugari egészségesek és erősítőleg hatnak. Sohasem szabad azonban arról megfeledkezni, hogy a napsugarak intenzív hatásuk következtében könnyen káros hatásuk is lehetnek a bőrre. Éppen ezért, napozás előtt és után kell a bőrt dörzsölni a vitamin- és tejtartalmu Antisolar Krémmel, mely a legbiztosabb ellenszere a napsugarak káros hatásának.

tüntetésre, vagy 14 napig terjedő elzárásra itéltek. Ezt a rendeletet a közrend megvédelmével indokolják. Hasonló rendeleteket bocsátott ki Brinn, valamint Mährischstrau városvezetősége.

A szlovák kormány az árjásítás egyik új nemét vezette be. A zsidókat kivánatos és nemkívánatos elemekre osztotta. A kivánatosok megtarthatják üzleteiket és engedélyeket, míg a teljesen nemkívánatosak három hónap alatt tartoznak üzleteiket árjáknak átadni.

A terménykereskedelem árjásítása érdekében kormányrendelet jelent meg, amely szerint az összes terménykereskedő-cégek alapítójának 51 százaléka árja kezében kell legyen. Ez azt jelenti, hogy a zsidók tőkéjük legnagyobb részét árjáknak kell átadkozni.

Németország

„A NEM FAJTISZTAK KÖTELESSÉGE SZABAD AKARATUKBÓL LEMONDANI A HÁZASSÁGRÓL ES AZ UTÓDOKRÓL.” A Frankfurter Zeitungban dr. Hans Fabritius miniszteri tanácsos cikket ír a „birodalmi polgár kötelességeiről”, amelyben többek között ezeket írja:

„A nemzeti szocialista lelkiismeret ítélete a legtöbbször szigorú a törvények ítékezésénél. Amikor a törvény csak azt mondja ki, hogy német fajnak nem szabad házasságot kötniük zsidókkal, vagy félzsidókkal, a nemzeti szocialista öntudat arra tanít, hogy még kisebb mértékben zsidó vértékkel sem szabad házasságot kötni. Bármilyen tiszteltetné legyen az ilyen nemfajtiszta személy, még számos nemzedék után is fennáll az a veszély, hogy a német fajtól távolálló örökség előtérbe lép. A zsidó keverék, aki a birodalmi polgár jogait élvez, szabad akaratából, öntudatosan kell lemondjon a házasságról és az utódokról, ha még oly fájdalmas is lenne ez.”

A balkezesek városa

Hága, július 21. Egy hollandiai tanulmányi társaság különös megállapításra jutott Celebes egyik kikötővárosában, Tombinben. Megállapították ugyanis, hogy ennek a városnak kevés kivétellel valamennyi lakosa balkezes. Tomini városának ötezer lakosa van, ezeknek 90 százaléka végzi a nagyobbt erőt igénylő munkákat balkezzel s ez a jelenség a legkülönbözőbb hivatást betöltő férfiaknál és asszonyoknál is egyenlő mértékben mutatkozik. A balkezességnek ilyen tömeges előfordulását még eddig sohasem tapasztalták és ezért tudományos körök rendkívül érdeklődnek az eset iránt. Mindenkelőtt azt szeretnék megállapítani, hogy elsősorban az öröklés okozza-e a balkezességet, vagy pedig esetleg megszokásban kell keresni az előidéző okot.

Ausztria katolikus népe a megpróbáltatás napjait éli

Róma, július 21. Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja, foglalkozik azzal az incidenssel, amely Königsbrunnban játszódott le és Innitzer bécsi hercegérsek volt a szenvedő hőse.

A vatikáni hivatalos lap sajnálattal állapítja meg, hogy az idejében értesített rendőrség csak három órával később jelent meg a helyszínen s ha a papság erősen nem lép fel, akkor nemcsak záptojással dobálták volna meg a hercegeket.

Külön hangsúlyozza a Vatikán lapja azt a mélyleges elkeseredést, amelyet Ausztria vallásos katolikus népe érzett.

— Egyébként — írja az Osservatore — az idő ugylátszik nem sebeket gyógyít, hanem új sebeket üt. A krisztusi türelmet igen nagy próbára teszi az elavult szenvedély. Az elégtétel, amiről szó lehet, csak formai, amelyből hiányzik a megbánás legcsekélyebb jele. Ausztria katolikusága a megpróbáltatások napjait éli.

Honosított

Párizs, július 21. A bretono görög halászközösségek, akik zebrouk-vidéki halászhányan holland XIV. Lajos nádor mindezek nem e gis nagyon jó f

Az emberi élet földi származás járultak Francia hoz és jelenték hazájuk nagyra

A hadseregbe említeni Maro akik ir származ tábormokot, aki második császá baki generálist, O'Connort, aki gát és Walsin vizió parancsno másnak volt az

Ujabb időben bornok, a vezér Berecky, a szuka, Mac Ducaik O'Neil admirál gyarmati törté fel, mint Savoi Kongót szerezte naturalizált olasz Dybowski, leng Volehofen natu lóniak kormány algiri egyetem delaligiri erőd v

A tudomány vezetes natura teti fel: Orfilia egyetem büszk madame Curier Babinskiét és O demia tagját, német származ országól kerül ke a legkiválóbb delom tanára Storvski, tovább ma rektora a dorfi, született épületeket ter irodalomban J tagja: kubai, Apollinaire, a viewski volt, so olasz volt, so dalomban. U zenében is a belga volt, O Ravel, aki sv tikusok közö rin kardinalis Necker pünzi diahton minis

Mindezeket ból sorolja fé many újabb az idegenek kodását. Két meg a rende szágban tart kokét, a tur két, akiknek lönösebb kor második kat állandóan le szágbn, vag

Pü

ort. k
ujonnan be
sz

Vezető: R

JULIUS 22.

Át szerény mal?

erre a klasszikus akunkon keresztül pánkba és azt tün- genis, tárjátok ki kat és engedjétek mert sugarai egész- tnak. Sohasem sza- feledkezni, hogy a uk következtében is lehetnek a bő- s előtt és után be- vitamin- és tejtár- nel, mely a leg- osugarak káros ha-

g terjedő elzárásra a közrend megvéde- 5 rendeleteket bocsa- Máhrischostrau vá-

z árjásítás egyik új sidókat kívánatos és osztotta. A kívána- zleteket és enged- nemkívánatosak há- nak üzleteiket árják-

m árjásítása érdeke- lent meg, amely sze- reskedő-cégek alap- árja kezekben kell hogy a zsidók töké- árjának kell ajándé-

RSZÁJ

AK KÖTELESSEGE BŐL LEMONDANI A AZ UTÓDKRÓL." A dr. Hans Fabritius kket ír a „bírodalmi amelyben többek

ta lelkiismeret ítélete törvények itélkezé- csak azt mondja ki, nem szabad házassá- vagy felszidókkal, a tudat arra tanít, hogy a zsidó vértékkel szem- ni. Bármilyen tiszté- ilyen nemfajtszta sze- emzedék után is fen- a német fajtól távol- lép. A zsidó keverék, jogait élvezi, szabad san kell lemondjon a okról, ha még oly fáj-

sek városa

hollandiai tanulmányi állapításra jutott Cele- ában, Tomünben. Meg- hogy ennek a városnak nemmi lakosa balkezes. ezer lakosa van, ezek- a nagyobb erőt igénylő ez a jelenség a leg- betöltő férfiaknál és 10 mértékben mutatko- ilyen tömeges előfor- holtsem tapasztalták és ok rendkívül érdeklő- denkelőtt azt szeretnék elsősorban az öröklés- get, vagy pedig esetleg resmi az előidéző okot.

olikus népe- róbáltatás ait éli

z Osservatore Romano, lapja, foglalkozik azzal Königsbrunnban ját- bécsi hercegek volt

es lap sajnálatlall álla- déjében értesített rend- éval később jelent meg papság erélyesen nem képtapjással dobálták seket.

a Vatikán lapja azt a t, amelyet Ausztria érzett.

ja az Osservatore — seket gyógyít, ha- A krisztusi türelmet eszri az elavult szerve- amiről szó lehet, csak nyzik a megbánás leg- sztria katolikusága a jait éli.

Hogyan asszimilál Franciaország?

Honosított tábornokok, tudósok és politikusok a franciák köz- életében

Páris, július 21. A korzikaiak, az elzá- sziaik, a bretonok és baszkok, a cargeziai görög halászok leszármazottjai, spanyol telepesek, akik Urániából jöttek, a Ha- zebrouk-vidéki flamandok, akik közül ne- hányan holland parasztok voltak, akiket XIV. Lajos naturalizált és az auvergneták, mindezek nem egyazon fajtából valók, mégis nagyon jó franciák.

Az emberi élet minden területén a kül- földi származású franciák sokban hozzá- járultak Franciaország meggazdagodásá- hoz és jelentékeny szerepet játszottak új hazájuk nagyra-fejlesztése körül.

A hadseregben, a flottában elég meg- említeni Marc Donaldot és Mac Mahont, akik ir származásúak voltak, vagy Morris tábornokot, aki egy angol unokája volt, a második császárság legjobb lovasa, Bom- baki generálist, akinek apja görög volt, O'Connort, aki Afrikában tüntette ki ma- gát és Walsin d'Estérházyt, az orani di- vízió parancsnokát, aki egy magyar mág- másnak volt az unokája.

Ujabb időben kiúntek Dukasinsky tá- bornok, a vezérkar egykori osztályfőnöke, Berecky, a szudáni haderők főparancsno- ka, Mac Ducaky, a lovasság főfelügyelője, O'Neil admirális. A harmadik köztársaság gyarmati története olyan neveket mutat fel, mint Savorvorgan di Brazza, aki a Kongót szerezte meg Franciaországnak és naturalizált olasz volt. A híres professor: Dybowski, lengyel származású volt, van Volenhofen naturalizált hollandi, aki a kol- lóniak kormányzója volt, Mogilanski, az algiri egyetem tanára, akinek nevét egy délalgiri erőd viseli.

A tudomány és a pedagógia éppugy ne- vezetes naturalizált emberek neveit tünt- teti fel: Orfiláét, aki Párizsban az orvos- egyetem büszkéje, spanyol származású, madame Curier — Sklodovskaét, továbbá Babinskiét és Okincielsét, Opertét, az aka- démia tagját, a híres orientalistát, aki német származású, Chockot, aki Lengyel- országból került Franciaországba és egyi- ke a legkiválóbb tudósoknak. A francia iro- dalom tanára a Sorbonne-on: Fortunat- Storski, továbbá Roussi professor, aki ma rektora a Sorbonne-nak svájciak, Hit- dorf, született kölni, aki a legszebb köz- épületeket tervezte az utóbbi időben. Az irodalomban Jose de Heredia, az Akadémia tagja: kubai, Chevrillon genfi születésű, Apollinaire, akinek eredeti neve Konstro- vievski volt, lengyel és Zola, akinek apja olasz volt, sokat jelentenek a francia iro- dalomban. Ugyancsak kiváló alkottak a zenében is a naturalizáltak. Gobseck, aki belga volt, Offenbach, aki német zsidó és Ravel, aki svájci származású volt. A poli- tikusok között idegen származású Maza- rin kardinalis, aki naturalizált olasz volt, Necker pénzügyminiszter, Gambetta, Wad- diahton miniszterelnök és Bokanovski.

Mindezeket a neveket abból az alkalom- ból sorolja fel a francia sajtó, hogy a kor- mány újabb rendelkezésekkel szabályozza az idegenek Franciaországban való tartó- zódását. Két főbb kategóriát különböztet meg a rendelet: az átmenetileg Franciaor- szágnban tartózkodók kategóriáját: a diá- kokét, a turistákét és a szezon munkáso- két, akiknek tartózkodását semmiféle kül- lönösebb korlátozások nem szigorítják. A második kategóriába azok tartoznak, akik állandóan le akarnak települni Francior- szágn, vagy azért, hogy szerzett vagy-

nukból éljenek, vagy pedig, hogy mint ke- reskedők, iparosok és kézművesek Fran- ciaországban szerezzék meg egzisztenciá- jukat. Ezekre nézve már körültekintőbb a rendelet. Az első néhány évben csak bizo- nyos helyen üzhetik foglalkozásukat és ha át akarnak telepedni, ehhez engedélyt kell kérniük a helyi hatóságoktól. Bizonyos évek után, ha adókötelezettségeiknek ele- get tettek és nem voltak büntetve, kérhetik honosításukat. A politikai menekülteket külön elbírálásban részesítik és amennyi- ben az államra káros politikai működést fejtetnének ki, koncentrációs táborkba helyezik őket mindaddig, amíg tanu- jelt

Autós valutacsempészeket ítél el a budapesti bíróság

Hatmillió lej értéket dugtak el a gépkocsiban

Budapest, július 21. Emlékezetes, hogy a múlt év szeptemberében a valutaügyszé- ség detektívjei tettenérték Rotschild Pál- né szül. Ackermann Reginát s Freemann John amerikai állampolgárt, amint a he- gyeshalmi határállomáson keresztül Free- mann autójában nagymennyiségű valutát akartak külföldre csempészni. Az autó bel- ső részeiben 67 ezer pengőt, 44 ezer már- kát, 100 dollárt, 5000 lírát s 22 darab nagy értékű ékszer és aranyérmét találtak.

A csempészeket a budapesti valuta- ügyészség helyiségébe kísérték és kihall- gatásuk után letartóztatták őket. Itt ki- derült, hogy a kicsempészni akart valutát és ékszereket ellenértéke meghaladja a 200 ezer pengőt. Ez lebben több, mint hatmil- lió. A további nyomozás során letartóztat- ták a csempésztársaság többi tagját is. Szécsi Gézá, Szécsi Gézá, Kurz Richár- dot, Krausz Emil és Bárdos Edét. Idő- közben Freemann meghalt s vele szemben a további eljárást megszüntették, de az ügyészség indítványozta az autójában le- foglalt értékek elkobzását.

A pesti törvényszék egyik tanácsa, mint valutabíróság tegnap tárgyalta ezt az ügyet. A vádlottak kihallgatásuk során az- zai védekeztek, hogy nem tudták, hogy törvénybeütköző cselekményt követnek el. A tanuk kihallgatása után a királyi ügyész mondotta el vádbeszédét.

— Ismételt hozott a büntetőtörvény- szék, mint valutabíróság, valutabűncselek-

nem adták annak, hogy az országra nézve nem károsak. A bérmunkások hazaküldése tekintetében is rendelkezik az új rendelet. Alapot teremtettek, amelynek jövedelmé- ből ezeket hazaküldik.

Az új rendelet figyelemmel van elsősor- ban az ország befogadóképességére, de ar- ra is, hogy a hasznos elemek számára mi- nél szabadabbá és kellemesebbé tegye a Franciaországban való tartózkodást.

rás nem akadályozhatja meg a zsidó népet azon megdönthetetlen történelmi jogának igénybevételében, hogy Palesztinába menjen. A legutóbbi intézkedés élesen megmutatta a Fehér Könyv politikájának igazságtalan vol- tát, bizonyosságul annak, hogy ezt a poli- tikát nem lehet életbe léptetni. Öfelsége kor- mánya, amelynek a mandátum értelmében az a feladata, hogy megkönnyítse a zsidók be- vándorlását Palesztinába, olyan időben tett súlyos intézkedést, amikor nagy zsidó közö- ségek dőlnek romba és zsidók tízezrei keres- nek hiába menedéket.

A konferencián felolvasták dr. Weizmann Chaim távirati üzenetét, amely a következő szavakkal végződik: „Az egész zsidó nép egységes abban az elhatározásban, hogy el- lent fog állani e borzalmas rendeletnek. A zsidó nép él és nem akar meghalni!”

Három és félmillió lengyel zsidó tiltakozása

Varsó, július 21. Az összes lengyelországi tartományok cionista központi bizottságai tiltakozó táviratot intéztek az angol kor- mányhoz, az angol parlamenthez és az összes angol politikai pártokhoz, amelyben a követ- kezőket közlik:

„Lengyelország három és félmillió zsidója megbotránkozással és keserűséggel értesült Malcolm Macdonald miniszter azon parla- menti nyilatkozatáról, amely megfosztja a zsidó tömegeket annak lehetőségétől, hogy nemzeti otthonukba menjenek. Azonosítjuk magunkat a Jewish Agency nyilatkozatával és tiltakozunk egy olyan aktus ellen, amely a zsidó népet bünteti, mert üldözött emberek a halál elől hazájukba menekülnek.”

Lengyelország összes nagy zsidó hitközsé- gei hasonló értelmű tiltakozó táviratot intéz- tek Chamberlain miniszterelnökhöz.

A londoni arab központ „szép gesz- tusnak” mondja a zsidó bevándorlás felfüggesztését

A Londonban működő arab politikai köz- pont nyilatkozatot tett közzé, amelyben ki- jelenti, hogy a palesztinai zsidó bevándorlás felfüggesztése „szép gesztus” volt az angol kormány részéről az arabokkal szemben. Az araboknak az a mély meggyőződésük, hogy Anglia legjobban tenné, ha a zsidó beván- dorlást azonnal és véglegesen beszüntetné. Minden illegális bevándorlót deportáljanak, azokat pedig, akik illegális bevándorlás elő- segítésével foglalkoznak, szigorúan büntes- sék meg.

Arabok is segídeknek az illegális bevándorlók üldözésében

Jeruzsálem, július 21. Az arab lapok jelen- tik hogy egy Nebi Rubin nevű arab faluból (Nesz Ciona mellett) való arab elfogott Nesz Ciona mellett három zsidó illegális beván- dorlót, akiket átadott a rendőrségnek. A zsidók azt vallották, — írják az arab lapok, — hogy 350 más menekülttel jöttek Palesz- tinába egy hajón. E vallomás alapján a rendőrség átkutatta az egész vidéket és to- vábbi 70 menekültet tartóztattak le.

Egy arab terrorbanda megtámadta Beth Haffa arab falut, amely egy új zsidó kolónia közelében fekszik és amely állítólag zsidó barát magatartást tanusit. Két falusi arabot sulyosan megsebesítettek, öt más lakost, köztük a falu bíráját is és annak helyette- sét is, elhurcolta a banda.

Július 18-án 74 német menekült gyermek érkezett Palesztinába a Jugend állija kere- tében. 12 gyermeket tel-avivi zsidó családok- nál helyeztek el.

Hogyan fogadták Palesztinában a Negev betelepítésének tervét?

Az a hír, hogy angol parlamenteknek egy csoportja tárgyalásokat folytatott Mal- colm Macdonald gyarmattügyi miniszterrel a Negev (Dél-Palesztina) zsidókkal való bete- lepítésének kérdéséről, élénk visszhangot keltett Palesztinában. Míg a zsidó sajtó tul- zó optimizmustól óvja a közvéleményt, az arab sajtó riadót fúj. Az „Al Dshihar” című lap azt írja, hogy a Negev olyan nagy terü- let, hogy nemcsak tízezreket, hanem száz- ezreket tud befogadni és ha ez a zsidó tele- pitési terv megvalósul, ugy nemcsak a pa- lesztinai arabságra, hanem a Palesztinával szomszédos arab államokra is veszély hárul,

Amerika londoni nagykövete interveniál az angol kormánytól a palesztinai zsidó igények érdekében

Az angliai cionista és lengyelországi zsidóság tiltakozása a zsidó be- vándorlás felfüggesztése ellen

London, július 21. Dr. Solomon Goldmann, az Amerikai Cionista Szervezet elnöke, Lon- donba érkezett, ahol beható tanácskozást folytatott a cionista exekutív tagjaival és több angol államférfivel. Dr. Goldmann talál- kozott Joseph Kennedy amerikai nagykö- vettel is, aki biztosította őt arról, hogy min- den lehető el fog követni, hogy felhívja az angol kormány figyelmét az amerikai kor- mány pozitív magatartására a palesztinai zsidó igényeket illetően. Kennedy kijelentette többek között, hogy nem hiszi, hogy keresz- túlvihetőnek fog bizonyulni a Fehér Könyv- ben vázolt politika. Keresztúlvihetlenségé- nek első bizonyítéka az a tény, hogy a man- datárius kormány szükségessé tartotta a zsidó bevándorlás teljes leállítását.

Dr. Goldmann kijelentette, hogy Kennedy nagykövet beható érdeklődést tanusit a pa- lesztinai kérdés és az európai zsidó problé- mák minden ágazata iránt. Ő volt az, aki Sir Samuel Hoare angol belügyminiszternél személyesen interveniált a St. Louis hajó

menekültjeinek Angliába való beengedése érdekében.

Az angliai cionisták tiltakozása a palesztinai zsidó bevándorlás felfüg- gesztése ellen

Nagy-Britannia és Írország Cionista Föder- ációja Reev. M. L. Perlzweig elnökletével rendkívüli konferenciát tartott, amelyen fel- szólaltak többek között: Brodetsky profesz- sor, Oliver Locker, Lampson angol képviselő, Rev. J. K. Goldbloom, Barnett Janner és dr. Nachum Goldmann. Ezután határozati javaslatot fogadtak el, amely a következő- képpen hangzik:

„Az angliai cionisták rendkívüli konferen- ciája ünnepélyesen felemeli tiltakozó szavát a gyarmattügyi miniszter azon bejelentése ellen, mely szerint 1939. október elsejétől be fogja szüntetni a kormány a legális zsidó bevándorlást Palesztinába. A konferencia kijelenti, hogy semmilyen mesterséges elzá-

Püspöklődő

gyógyfürdő és üdülőhely

ORADEA mellett.

ort. kóser vendéglő

ajonnan berendezve megnyit. Penzió rend- szerű étkezés bevezetve.

Intestisztelet törőval. Vezető: ROTH JONAS kóser vendéglős.

HIREK

— SZIGETI ELŐFIZETŐINKET értesítjük, hogy az ottani szerkesztőségünk és kiadó hivatalunk a Str. Principele Carol (Sajtó u.) 13 alá költöztett.

— FERDINÁND KIRÁLY HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJA. Bucurestiből jelentik: Ferdinánd király húllának 12 éves évfordulója alkalmából gyászistentiszteletet tartottak a Curtea de Arges-i kolostorban az elhunyt nagy király lelküvéért. Az istentisztelet megelőzően a Mihai Viteazul-rend lovagjai szerda este 10 órától négyes csoportokban őrt állottak a király koporsójánál. Ejjél után, abban a pillanatban, amikor Ferdinánd király ezelőtt 12 évvel meghalt, Rujinschi tábornok emlékbeszédet tartott. Ezután vette kezdetét az istentisztelet. Az istentisztelet után a Mihai Viteazul-rend lovagjai elutaztak Curtea de Argesből.

— Ratifikáltak a román-angol egyezményt. Bucurestiből jelentik: A július 12-én kötött román-angol egyezményt a román kormány ratifikálta. Titea követ felhatalmazást kapott arra, hogy a kormány nevében azt aláírja.

— Francia cserkészek látogatnak Romániába. Párizsból jelentik: Csütörtök este francia cserkészekből és cserkészlányokból álló küldetés indult Bucurestibe. A jövő hónapban 80 román strájer adja vissza a látogatást a francia kormány meghívására, amelynek vendégei lesznek.

— Megtalálták az új dalai lámát. Tancuból jelentik a Central News ügynökség, hogy a 14-ik dalai lámát sikerült megtalálni. Az ötéves gyermeket Taersu szent városában találták meg Kokonortól 25 kilométernyire délre. A gyermek megtalálása azért nagy jelentőségű, mert a dalai lámák uralkodásában — az új láma fel nem jelése miatt — ötéves interregnum (királynékiállítás) állott be. A dologhoz tudni kell, hogy a tibeti fel fogás szerint, ha a dalai láma meghal, lelke reinkarnálódik (újraszületik) egy fiatal gyermekében, akinek testén azután megfelelő ismertetőjelek mutatják föl a láma-voltát. Ezért a tibeti papok egész özöne kutatta már évek óta az új lámát, akit most megtaláltak és már utba is indították a jhassai lámakolostor felé. A kínai kormány 100.000 dollárt ajánlott fel az utazás céljaira és a szükséges kíséret biztosítására.

— Gyilkosság egy kis földdarab miatt. Mehedintiből jelentik: Burla községben Jon Tanasescu gazdálkodó régi haragban volt egy Nicolae Jon nevű egyénnel valami kisebb földterület miatt. Tegnap a haragosok újból összetalálkoztak és ennek során Tanasescu leszúrta Nicolae Joant, aki sérüléseibe belehalt. A gyilkost letartóztatták.

— Veszedelmes gonosztevőt leplezett le a rendőrkutya. Veszedelmes gonosztevőt teit ártalmatlanná az éjszaka folyamán a IV. kerületi rendőrség. Crisan közrendőr éjjel tájban a Kővári telepen Robi nevű nyomozó kutyával köruton volt, a Cosmuța-szsanatórium háta mögött egy gyanúsán viselkedő férfire lett figyelmes. A rendőr megállította és felszólította, hogy kövesse őt a rendőrségre, annál is inkább, mert a férfi kezében hatalmas jókarban levő bóröndöt tartott. Utközben a gyanús férfi hirtelen lecsapta a kezében levő bóröndöt és futni kezdett. A rendőr a nyomozókutyát utána eresztette és Robi a menekülő a Hója erdő szélén lefogta. Majd bekisérték a férfit a kerületi rendőrségre, ahol vallatásra fogták. Ennek során megállapítást nyert, hogy az illető Tanasescu Pompiliu buzai illetőségű 25 éves férfi. Tanasescu azt mondta, hogy néhány nappal ezelőtt jött a városba és a bóröndöt, amely a helybeli tűzvédelmi ezred je'zését viselő kincstári hámoikat tartalmaz, a Hója erdő szélén találta volna. Holot valószínűleg lopta. Kihallgatása folyamatban van és minden fel amellet szól, hogy a titokzatos férfi lelkiismeretét számos betöréss-lopás terhel. Ennek tisztázására is folyik a vizsgálat.

— Albán vérbosszu Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Anton Trailovici 65 éves albán alattvaló azzal gyanúsította feleségét, hogy megcsalja és ma reggel heves szóváltás után leszúrta az 55 éves asszonyt. A rendőrségen az öreg albán kijelentette, hogy házjában így büntetik meg azokat az asszonyokat, akik megbecstelenítik otthonukat.

DIANA
REUMATIKUS FAJDALMAKNÁL.

Hét ember életét mentették meg a szinajai tüzoltók

A kiáradt Prahova medrébe szorult falusiakat kötél segítségével húzták ki a szennyes folyó vizéből

Azuga, július 21. Hősies tettet hajtott végre a szinajai katonai tüzoltóság Antonio Ioan főhadnagy parancsnoksága alatt. A szinajai tüzoltók súlyos veszedelemből szabadították ki hét falusit és így hét ember életét mentették meg. A legutóbbi hatalmas felhőszakadás következtében Azuga és Predeal között hatalmas módon megáradt a Prahova folyó, a medréből kilépett szennyes ár több helyen elöntötte a vasuti vonalat is. A hirtelen keletkezett árvízben szorongatott életveszélyes helyzetbe került az a hét falusi ember, akik a folyóból követ és homokot szedtek ki és kiknek nem volt már idejük a partra menekülni, hanem az egyik zátonyra húzódtak fel. A víz színe azonban gyors iramban növekedett s az a veszély fenyegette a szorongatott helyzetbe került embereket, hogy a gyorsan lerohanó ár elragadja őket és a szerencsétlenek a vízbe fulladnak. Az azugai hatóságoknak nem állott semmiféle mentő eszköz rendelkezésére és ezért telefonon a szinajai tüzoltóságtól kértek segítséget.

— Borotvával elvágta a nyakát a nyomorogó kereskedő. Brailából jelentik: Ion Cornila, 60 éves kereskedő, aki tönkrement, nagy nyomorba került. Az egykor jobb napokat látott ember elkeseredésében borotvával átvágta a nyakát. Az öngyilkosságot idejekorán észrevették és a súlyosan sebesült embert kórházba szállították. A nagy vérvesztés miatt felgyógyulásához nincs remény.

— Lezuhant a Bécs—Zürich közötti utasszállító repülőgép. Bernből jelentik: Borzalmos repülőszereplés történt tegnap a konstanz-i közelében. A Bécs—Zürich közötti légi vonalon egyik utasszállító gépe eddig ismeretlen körülmények folytán lezuhant. A gép utasai és a háromtagú személyzet szörnyethaltak.

— Egyre emelkedik a bolgár dezertőrök száma. Gurgiuból jelentik: A Capitala jelentése szerint a bolgár katonaszökevények száma egyre emelkedik. A dezertőrök szerint verésekben és nyomorban van részük és halni sem akarnak hazatérésükről, hanem be akarnak lépni a román hadseregbe.

— Titokzatos bűntény egy szőlőben. Turnu-Severinből jelentik: Baia de Sus községben titokzatos bűntény történt. Mihail Popescu tanítót, aki Giurescu nevű veje szőlőjéből több munkás társaságában tegnap este hazaindult, de azoktól elvált és másik utra lépett, ma holtan találták. Megállapítást nyert, hogy vadászfegyverrel lőtték agyon.

— Óriási vihar pusztított Tighinában. Tighinából jelentik: Zápor és jégeső vonult át a város felett és nagy károkat okozott. Tizenöt ház elpusztult, igen sok súlyosan megrongálódott.

— Villámsapás felgyújtott egy templomot. Bucurestiből jelentik: Botosani megyében a Brateni falubeli templom, amit Stefan Vodă épített, villámsapás következtében kigyulladt és leégett. A megyében nagy károkat okozott a vihar.

— Emberhaláljal végződött a lakodalom. Butnaru, Liesti községben csendőrszert a napokban lakodalom tartotta, amelyen megjelent a község fiatalasága. Régi szokás szerint a vendégek lövöldöztek vígságukban. Dumitrescu Georgehe VIII. gimnázista, a község lelkészének fia, szintén lövöldözött. Egy eltévedt golyó megölte Bujor Georgehet, a község bírájának a fiát, aki szintén a vendégek között volt. A tragédia mély részvételt keltett.

— A Marsban nincs növényi élet. Newyorkból jelentik: Régi föltételezés szerint, az úgynevezett marsbeli csatornák nem csatornák, mint ahogy Schiaparelli állította, hanem nagy kiterjedésű növényi vegetációk nyomai. Ezt az elméletet arra a megfigyelésre alapították, hogy a marsbeli tavasz és nyár idején a Mars jégből és hóból álló sarki fehér foltjai, éppúgy, mint a Föld sarki jégmezői, olvadozni kezdenek s az úgynevezett csatornák vonalai és sötétebb színeződései határozottabban alakot öltének. Ezt a jelenséget úgy magyarázták, hogy a Mars növényvilága, a megolvadt hó és jég révén fejlődésnek indult. Most azonban P. M. Millmann kanadai csillagász az amerikai természet-tudományi társulat legutóbbi ülésén előadott jelentésében beszámolt megfigyeléseiről s arra az eredményre jutott, hogy a Mars bolygó spektrumáról készült kétszáz fényképen nyomát sem találta a klorofill, vagyis a növénysejtek zöldszínű testecskéj jelenlétének, ami arra vall, hogy a Mars bolygón növényi élet nem lehet.

get. A szinajai tüzoltóság gépkocsin husz perc alatt a veszedelem színhelyén termelt. Antonio Ioan főhadnagy felismerve a fenyegető veszélyt, bölcs intézkedésekkel sietett a szorongatott helyzetben lévő falusi fuvarosok segítségére. 200 méter hosszú és 4 centiméter vastag mentőkötélet dobott le a zátonyra, a kötél végén lévő tüzoltó kapcsolással a zátonyon lévő emberek derekukra erősítették a kötelet, a másik végével a parton álló tüzoltók egymás után kihúzták a szennyes áradatból a kinos helyzetbe jutott falusiakat. Hét ember életét mentették meg így módon a szinajai tüzoltók, akiknek bravurosu tettet a szinajai helyőrség parancsnoksága elismerő napiparancsa jutalmazta. Az azugai eset és a szinajai tüzoltók bátor mgartatása újabb tanubizonyoságra annak, hogy a katonai parancsnokság alatt álló tüzoltók hivatásuk magaslátan állanak és veszély esetén nyugodtan lehet számítani eredményes közreműködésükre.

— Megkezdődtek a kisajátítások az Arges—Bucuresti csatorna építéséhez. Bucurestiből jelentik: A főváros tanácsa megkezdte a szükséges kisajátításokat az Arges—Bucuresti csatorna építéséhez. Ilfov megye 11 községében összesen 1028 hold földterületet sajátították ki. A terv megvalósítása folytán a fővároskörnyéki új negyedek értéke jelentősen növekszik. A nagyszabású munkálatokat rövidesen megkezdik, amikor a terveket a műszaki bizottság helybenhagyta.

— Óriási arányu munkássztrájk Amerikában. Newyorkból jelentik: Óriási arányu munkássztrájkok érkeznek híradások az Egyesült Államokból. Az eddigi jelentések szerint a „Worwerks Allian” művek 500 ezer munkása szüntette be a munkát, mintegy tiltakozásul arra az új törvényre, amely elrendeli mindazoknak a munkásoknak az elbocsátását, akik 18 hónapnál tovább dolgoztak a „Works Progress Administration”-nál. Newyorkban ma reggel 40 ezer munkás jelentett be sztrájkot, a szolidaritást vállalva.

— Az árak realértékéhez alkalmazkodik az új szállítási tarifa. Bucurestiből jelentik: Mihail Ghelmegeanu közlekedésiügyi és közmunkaügyi miniszter elkészítette — mint megirtuk — az országutakon és a vasutakon történő szállítási új tarifáját. Ennek indoklását már be is nyújtotta a legfőbb gazdasági bizottsághoz, amely a legnyomóbb megelégedéssel nyilatkozott a miniszter kiváló szakmunkájáról és tervezetéről. Ghelmegeanu miniszter új szállítási tarifája a szállítási díjtételeket összhangba hozza az árak realis értékével és arra törekszik, hogy úgy az államkincstár és a CFR, mint pedig a magántőkéséjű termelő rétegek jogos szempontjait minden tekintetben kielégítse.

— Haláragazott a motorosvonat Szamosújváron egy hadirokkantat. Szamosújvárról jelentik: Filip Georgehe hadirokkant, kinek a fronton össze-vissza lötték a száját és mellét, Dére akart utazni a 10 óra 27 perces motorossal. Kicsit késve érkezett ki a vonathoz és a mozgásban lévő motoros után szaladt. Lehet, hogy rosszul ugrott, az amugy is tulmagas fölszálló lépcsőre, ahonnan eddig még tisztázatlan okokból a kerek alá került. A jobblátat térből levágta a vonat, a balt pedig teljesen összezúzta, emellett három bordája eltört és koponya-alapi törést is szenvedett. Haldokolva szállították a dési kórházba, életbenmaradásához nincs semmi remény.

— Eljegyzés. Weisz Rózsika és Lévai Mihály Satu-Mare jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Eljegyzés. Schmerling Chájá (Tel-Aviv) és Maurer Mose-Miklós (Oradea—Tel-Aviv) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Eljegyzés. Káprári Károly Arad és Kepecs Joli Cluj jegyesek. M. k. é. h.

— Üzlethelyiség, esetleg füzserüzleti berendezéssel együtt, kiadó. Haimann Arnold Reghin, Regele Ferdinand 45.

— Huszonegy személyt megharapott a veszett kutya. Brailából jelentik: Braila egyik külvárosában veszett kutya huszonegy személyt megharapott. Mindannyiukat be-szállították a bucaresti Pasteur-intézetbe.

— Fordítások bármely nyelven, másolása dr. Mandel Fordító Irodé, Memorandum 24 Telefon: 16-37.

Számos halálos áldozata van a kánikulának

Athén, július 21. Görögország északi részeiben negyven fok volt a hőség, a déli részeken 42 foknál is több. Athénben a nagy melegnek számos halálos áldozata van. A hatóságok széleskörű intézkedéseket foganatosítottak a hőségéből származó járványok meggátlására.

Angol hadihajók egy görög kikötőben

Athén, július 21. Patras görög kikötőben tegnap hat angol hadihajó kötött ki. Az angol hajók jelenlétének a görög hatóságok nagy politikai és katonai jelentőséget tulajdonítanak.

Lezuhant egy angol katonai repülőgép

London, július 21. Egy angol katonai repülőgép ma reggel a csatornába zuhant, egy másik pedig, három utassal, eltűnt.

Jugoszláv hadihajó svéd vizeken

Stockholm, július 21. A napokban a stockholmi kikötőben megjelent egy jugoszláv hadihajó 424 fővel a fedélzetén. Az iskolahajó résztvevőt szivesen fogadták a hatóságok. A svéd sajtó kiemeli, hogy első ízben történik, hogy a jugoszláv flotta egy egysége svéd partokon köt ki.

Japán szemrehányásai Anglia ellen

Tokió, július 21. Az angol sajtó sokat foglalkozik az angol-japán tárgyalásokkal. A legtöbb lap élesen támadja Angliát, amely a japánoktól teljesíthetetlen áldozatokat követel. Sajnálatosnak és furcsának találták, hogy a demokrata és kapitalista Anglia az oroszokkal szemben nagy engedékenységre hajlamos, de ugyanakkor a nemzeti Japán iránt nem mutat kellő megértést és előzékenységet.

Riadalom az irek között az új rendtörvény miatt

London, július 21. Közölte az Uj Kelet, hogy az angol minisztertanács törvényjavaslatot fogadott el az alsóházba való betervezésre, amely a rendőrség hatáskörét erősen kiterjeszti a politikai bűnözések megfékezésére céljából. A törvényjavaslat szerint mindazokat az iркеket, akik az utóbbi hónapokban angolellenes propagandát fejtettek ki, vagy terrorista-gyanusak, ki fogják toloncolni az országból. Enyhébb elbánásban részesülnek azok, akik ebben az irányban nem folytattak aktív munkásságot, de összekötöttesben voltak az ir terroristákkal. Ezeket javító munkatáborokban fogják elhelyezni. A törvényjavaslat rövidesen tárgyalás alá kerül és sürgősen jogerőre fog emelkedni. Az irek között a hír nagy konsternációt keltett és az utóbbi napokban tömegesen hagyják el Angliát.

— Elsülyedt egy francia hadihajó. Párizsból jelentik: A bretagnei partvidéken lévő Lorrain kikötőben elsülyedt a francia hadiflotta egyik most épülő nagy hajója. A hajót tengerpróbának vetették alá, hibás építés folytán azonban nem bírta el a terhelést és csaknem pillanatok alatt elsülyedt. A fedélzeten tartózkodó tengerészeknek és munkásoknak sikerült a partra kiuszniok, három munkás azonban, akik a hajó belsejében tartózkodtak, már nem tudott a felszínre jutni és a tengerbe veszett.

Könyvköltészeti munkákat gazdaságos és olcsón készít a

GLORIA

könyvköltészeti

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Ptsza Unirii 8.

A bán

A der

Timisoara, j Hónapokkal ez ról a figyelem gándáról, amek között leh A propaganda német mintát, még nem lehet gekben, sőt a csak mérsékelt figyelmünk reá, élő zsidóság el Ujabbán a bánügyi sváb különösen az front) kereteib köreiben. Eze alapos szervez szocialista tan A napokban eg dő járt Biléden ségben és legna ség főutcáján e ötölt a szeméb állított fel, sár a következő fe sind unser Ün kedő kíváncsi v milyen mérték ségbe a zsidók felei, akik az valók, a Stii meglepő szivély érdeklődött, ho zsidó él a közs séget fejtenek A válasz még rült, hogy Bilé nevű zsidó keres meg a legelke sem állíthatják séget hozott vo temesvári keres szivélyességgel nem voltak hajk

A keres

A bírdj Stürm tulszárnyalja a mely még ma is nyújt az Eugé könyvkereskedés kátus, mint ház feiszőlította a ke ne ilyen feltűnő z semita nyomtat kereskedő nem tevékenységbe e ragasztott karr máz említett fell mesvári svábok szintén a zsidók hogy a Stürmer-lanyhult az érdek ügyvédekén kir suhanc áll meg e zsidó fiatallemb Stürmer ingyenes

A bán

Ezenfelül ujabb szemita megnyílv a bánügyi német váron és a vidék német napilapok egyedül a munka Neue Zeitung ké egyetlen semleges Temesvarer Zeitu árnyalatok szerin zeti szocialista ta nagy lapja, a Ban ban egyre nagyok propagandának és leg ebből a szem ként említett me angol gazdasági restiben, a B. D. való hivatkozással legteljesebb az eg és az angol deleg községben is iger tek, az egyik an nyelven mondott i

A német lapok pagandája termé vissza a tömegek

**Áldozata van
tulának**

Görögország északi
volt a hőség, a déli
több. Athénben a
és halálos áldozata
éleskörü intézkedése-
hőségből származó
ra.

**ők egy görög
őben**

Patras görög kikötő-
hadihajó kötött ki,
ténnek a görög ható-
és katonai jelentősé-

**angol katonai
őgép**

egy angol katonai re-
csatornába zuhant,
m utassal, elünt.

őjó svéd vizeken

A napokban a stock-
jelent egy jugoszláv
kel a fődézetén. Az
szívesen fogadták a
kiemeli, hogy első-
jugoszláv flotta egy
köt ki.

**rehányásai
ellen**

angol sajtó sokat fog-
tárgyalásokkal. A
adja Angliát, amely a
én áldozatokát köve-
fúrásának találták,
kapitalista Anglia az
nagy engedékenysége-
or a nemzeti Japán
megértést és előzé-

**őrek között
őrvény miatt**

Közölte az Uj Kelet,
rtanács törvényjavas-
háza való betervez-
ség hatáskörét erősen
működés megkérdése-
slat szerint mindazo-
utóbbi hónapokban
át fejtettek ki, vagy
fogják toloncolni az
bánásban részesülnek
nyban nem folytatták
összeköttetésben vol-
Ezeket javító munka-
vezni.

videsen tárgyalás alá
re fog emelkedni. Az
konsternációt kellett
tömegesen hagyják el

cia hadihajó. Párizs-
el partvidéken lévő
vedt a francia hadi-
nagy hajója. A ha-
tők alá, hibás építés
rtta el a terhelést és
t elsüllyedt. A fedél-
részeknek és munká-
ra kiuszniok, három
a hajó belsejében tar-
dott a felszínre jutni

nkákat széles-
készt a
RIA
stészeti
K. LAZAR.
DINIA S.

**A bánági antiszemita propaganda
ujabb termékei**

**A demokrata érzelmű svábok nem merik nyilvánítani
ézelmeiket**

Timisoara, július 21. (Az Uj Kelet tud.)
Hónapokkal ezelőtt beszámoltunk már ar-
ról a figyelemreméltó antiszemita propa-
gandáról, amellyel egyre szélesebb kere-
tek között lehet találkozni a Bánágban.
A propaganda eszközei nem is titkolják a
német mintát és eredetét s bár hatását
még nem lehet érezni a szélesebb néprete-
gekben, sőt a bánági svábok körében is
csak mérsékelt talajra talál, mégis fel kell
figyelnünk reá, mert éle kifejezetten az itt
élő zsidóság ellen irányul.

Ujabb az antiszemita propaganda a
bánági sváb falvakban vált aktívabbá,
különösen az NAF (Nationaler Arbeit-
front) kereteiben megszervezett ifjuság
körében. Ez a fehérharisnyás fiatalság
alapos szervezetségben él és a nemzeti
szocialista tanok szellemében nevelkedik.
A napokban egy temesvári zsidó kereske-
dő járt Bilédén, az egyik jelentős sváb köz-
ségben és legnagyobb meglepetésére a köz-
ség főutcáján egy hatalmas Stürmer-tábla
ötölt a szemébe. A táblán, amelyet a NAF
állított fel, sárga alapon fekete betűkkel
a következő felírás díszelt: „Die Juden
sind unser Unglück“. A temesvári keres-
kedő kíváncsi volt, hogy a bilei svábokat
milyen mértékben döntik szerencsétlen-
ségbe a zsidók és mivel közszébbeli üzlet-
felei, akik az idősebb generáció sorából
valók, a Stürmer-táblához viszonyítva
meglepő szívélyességgel fogadták, aziránt
érdeklődött, hogy tulajdonképpen hány
zsidó él a községben és milyen tevékeny-
séget fejtenek ki a sváb lakosság kárára.
A válasz még meglepőbb volt, mert kide-
rült, hogy Bilédén mindössze egy Tenner
nevű zsidó kereskedő él hatvan év óta, de
még a legelkeseredettebb antiszemiták
sem állíthatják róla, hogy szerencsétlen-
séget hozott volna a sváb lakosságra. A
temesvári kereskedővel egyóbként tünető
szívélyességgel bántak, csak éppen üzletet
nem voltak hajlandók vele kötni.

**A kereskedő nem tür beleszólást
„kulturális“ tevékenységébe**

A bilei Stürmer-táblát különben messze
tulszárnyalja a temesvári Stürmer-kirakat,
mely még ma is hetenként friss látnivalót
nyújt az Eugen de Savoya uccai német
könyvkereskedés ablakában. Az ipari szindi-
kátus, mint háztulajdonos, már több ízben
felszólította a kereskedőt, hogy kirakatában
ne ilyen feltűnő módon csoportosítsa az anti-
szemita nyomtatványokat és képeket, de a
kereskedő nem tür beleszólást „kulturális“
tevékenységébe és ujjában a Stürmer ki-
ragasztott karrikatúrái mellé odakerült a
már említett felirat is, amely szerint a te-
mesvári svábok minden szerencsétlenségének
szintén a zsidók az oka. Jellemző azonban,
hogy a Stürmer-kirakat iránt ugyancsak el-
lányhult az érdeklődés. A törvényszékre sielő
ügyvédeknek kívül legfeljebb csak néhány
szuhanc áll meg előtte, ujjában pedig néhány
zsidó fiatalember olvassa rendszeresen a
Stürmer ingyenes élcéit.

**A bánági német sajtó antiszemi-
tizmusá**

Ezenfelül ujjában egyre gyakoribb anti-
szemita megnyilvánulásokkal találkozhatunk
a bánági német sajtóban. Ma már a Temes-
váron és a vidéki községekben megjelenő
német napilapok és het kiadványok közül
egyedül a munkások németnyelvű lapja, a
Neue Zeitung képviseli a demokrata irányt,
egyetlen semleges irányú német napilap a
Temesvarer Zeitung, míg a többi különböző
ármulatok szerint lelkes terjesztője a nem-
zeti szocialista tanoknak. A svábok közötti
nagy lapja, a Banater Deutsche Zeitung ujjá-
ban egyre nagyobb teret ad a zsidóellenes
propagandának és minden eseményt lehető-
leg ebből a szempontból állít be. Csak példa-
ként említhetjük meg, hogy amikor a román-
angol gazdasági tárgyalások folytak Bucu-
restiben, a B. D. Z. az Uj Kelet tudósítására
való hivatkozással gunyosan közölte, hogy a
legtévesebb az evgetérés a romániai zsidók
és az angol delegátusok között, akik a hit-
községben is igen szívélyes látogatást tet-
tek, az egyik angol delegátus pedig jiddis
nyelven mondott üdvözlő beszédét.

A német lapok irányított antiszemita pro-
pagandája természetesen még nem túlkrozi
vissza a tömegek ézelmeit. Köztudomás

például Temesváron, hogy a demokrata Neue
Zeitung-ot, amely vörös posztó a hivatalos
sváb vezetők szemében, sok sváb titokban
vásárolja és otthon eldugva olvassa, majd
pedig eltűzeli, nehogy bárki is tudomást sze-
rezzen e fajta tiltott cselekedetről. Néhány
hétrel ezelőtt sajtókörökben nagy feltűnést
keltett, hogy az egyik hatalmas vidéki pél-
dányszámmal rendelkező, hetenként három-
szor megjelenő német lap kénytelen volt fel-
sőbb nyomásra elbocsátani technikai szer-
kesztőjét, aki német származása ellenére is
meggyőződéses demokrata és többszöri fel-
szólításra sem volt hajlandó belépni a NAF-
be. A szervezetség ereje tehát magával
hozza a megtorlások lehetőségét is, ughogy
nem lehet csodálni, ha a hivatalos iránynak
nem megfelelő sajtóterméket csak titokban
mernek olvasni. Így például sok sváb intellek-
tuel zsidó ismerőseiktől, a titoktartás köte-
lezettsége mellett, kölcsönzi ki a Marianne
legujabb számait, mert üzletben nem merik
vásárolni. Gazdasági téren természetesen
óvatosabb a propaganda.

Es a kereskedelem...

Egyes német cégek kifejezetten cáfolják
antiszemita beállítottságukat, sőt azt a hirt
terjesztik vevőik körében, hogy állandóan
hozzájárulnak a zsidó intézmények segélye-
zéséhez. Ezeket a hírszéléseket hivatalos
sváb körökben rossz néven veszik ugyan, de
azért az érdekekre való tekintettel elnézik.
Ezzel szemben Temesváron ma már sok
olyan üzlet van, amelynek cégtábláján ez az
enyhe szövegezésű felirat figyelmeztet:
„Deutsches Haus — Casa Germana“ és en-
nek megfelelően nem is tartanak igényt a
zsidó vásárlókra.

**„A zsidóknak tudniok kell,
hogy Anglia a legjobb barátjuk“**

**Nagy Palesztina-vita az angol alsóházban. A gyarmatügyi
miniszter kijelentette, hogy az illegális bevándorlást már csak
azért is megakadályozzák, mert az indokolatlan. Romániánál
és Lengyelországnál intervenálni fog Anglia**

London, július 21. Az alsóház csütörtök
delutáni ülésén ujjabb nagy Palesztina vi-
ta volt. Több képviselő kérdést intézett a
gyarmatügyi miniszterhez a hivatalos be-
vándorlás felfüggesztésének ügyében. Az
interpellációk során a képviselők megké-
rdték a gyarmatügyi minisztert, hogy
vajjon az illegális bevándorlás ténye ele-
gendő jogalape a törvényes bevándorlási
engedély kvóta visszatartásához. Az összes
kérdésekre Macdonald gyarmatügyi minisz-
ter válaszolt igen nagyjelentőségű nyilat-
kozatban, ismertetve a kormány álláspont-
ját ebben a kérdésben:

— A mandatárius hatalom minden egyes
intézkedése átmeneti jellegű. A kormány-
nak határozott célja van, amely felé halad.
Igaztalanok és rosszindulatúak azok a be-
állítások, amelyek szerint az angol kor-
mány a zsidókat az arabok ellen és az ara-
bokat a zsidók ellen akarja kijátszani. A
kormány mindkét nép javát szeretné szol-
gálni és ezért a tartós béke megteremté-
sére irányul minden törekvése. A zsidók-
nak meg kell lenniök győződve arról, hogy
ma Anglia a legjobb barátjuk. Az illegá-
lis bevándorlás ellen intézkedéseket kellett
tennünk, nemcsak azért, mert nyílt meg-

sértése az ország törvényeinek, de azért
is, mert indokolatlan. Az illegális beván-
dolás javarésze Lengyelországból és Ro-
mániából származik. A kormány most ta-
nulmányozza annak lehetőségét, hogy e
két állam kormányánál intervenáljon az
illegális bevándorlás beszüntetésének ér-
dekében.

A Times a felosztásról
London, július 21. A palesztinai kérdés
parlamentí vitájával kapcsolatban a Times
a következőket írja:

Az ország önálló zsidó és arab tartomá-
nyokra való felosztása a kezdetét jelenthetné
a palesztinai és sziriai népek szövetségének.
Minden független tartomány önrendelkezési
joggal rendelkezne a bevándorlási kérdése-
ket illetően.

Az illegális bevándorlással kapcsolatban
a Times azt írja, hogy ez nagyon sokszor a
zsidók legnagyobb ellenségeinek sugalmazá-
sára történik. Ilyen például a Liesel német
hajó esete, amely panamai zászló alatt ho-
zott illegális bevándorlókat Jaffába. Az ilyen
szállítmányok a legnagyobb óvatosságot igény-
yelnek, mert e hajók szervezőit az vezetí,
hogy megszabaduljanak a nemkívánatos zsi-
dóktól és másodsorban, hogy bebizonyítsák a
világnak és főleg az araboknak, miszerint
az angol kormány nem respektálja a Fehér
Könyvben tett ígéreteit.

**A bozovicsi sajtógyár a palesztinai export
miatt beszüntette a németországi
szállítást**

**Miért nem kapcsolódnak be a zsidók a palesztinai tejtermék-
exportba?**

Timisoara, július 21. (Az Uj Kelet tud.)
Egy ízben beszámoltunk már arról, hogy a
Bánágban az utóbbi évek során virágzó
iparrá fejlődött a különböző tejtermékek
feldolgozása. A sűrű vasuti hálózat és a
Dunáig terjedő vízi közlekedés uti külön-
sen alkalmassá teszi a bánági tejtermé-
kek feldolgozását és piaci elhelyezését. A

vajtermelés, mint már említettük, kevés
kivétellel a sváb szövetkezetek kezében
van és ezek egyrészt a temesvári piacot
látják el, de bőségesen szállítanak a fővá-
rosba, ujjában pedig Németországba és
közvetítők révén Palesztinába is exportál-
nak a bánági vajból. Eddig még nem
akadt zsidó vállalkozó, aki a palesztinai

FIGYELEM!
A hőség nagy...
Árunk alacsonyak...

Nagy reklám hét!
SZABÓ JENŐ R. T.

textil nagyáruházában

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 5.

Tekintse meg kirakatainkat!

Árunk és árunk beszélnek!

Vételkötelezettség nélkül üzletünkben is meggyőződhet olesó
árainkról és prima minőségű cikkeinkről!

Több EZET maradék hihetetlen olesó árban!

A helyzetjelentést még sok oldalról lehetne
kibővíteni, a lényeg azonban az, hogy a né-
metnyelvű antiszemita propagandára a sváb
tömegek igen óvatosan, a román és magyar
közvélemény pedig egyáltalán nem reagál.
Ami természetesen még nem jelenti, hogy a
propaganda erejét lebecsülünk szabadna.

vajszükségletre épített volna kétségtelenül
jól jövedelmező tejfeldolgozó vállalatot, de
remélhető, hogy ez nem fog sokáig kézni.

Hasonló a helyzet a bánági sajtógyárak
exportját illetően is. A bánági sajtótermé-
kek ma már országosan elismert minősé-
gűek, mert számos községben a gazdák
megfelelő szakértelemmel táplálják tehe-
neiket, hogy a legjobb minőségű tejet ad-
hassák. A sajtógyárak közül a legjelenté-
kenyebb a bozovicsi „Fromageria Almaj“,
amelyet három évvel ezelőtt alapított Fren-
da gyógyszerész. Azóta a község lakossá-
gának javarésze a sajtógyártásra rendezke-
dett be és évenként átlag ötmillió lej er-
téki tejterméket szállítanak a gyárnak. A
gyár termelési kapacitása naponta cca
4-6 ezer liter tej, amelyet a legzsirosabb
és legtáplálóbb fajtaból válogatnak ki. Át-
lagban a gyár napi termelési mennyisége
300-500 kilogram kész sajt, amely meny-
nyiség már előre le van kötve a különbö-
ző piacokra. A legismertebb sajtófajták kö-
zül Emmentali, Trappista, Gonda, Rocque-
fort, Romadour, Camembert Imperator és
hasonló minőségek, amely utóbbiak külö-
nösen a fővárosban fogynak.

A gyár egy éve áttért a külföldi export-
ra is s azóta jelentékenyen megnövekedett
a piaca. Elsőnek Németországba szállított
nagyobb mennyiséget, de a kínált ár egy-
általában nem volt megfelelő. Az első szá-
llításokat mégis lekötötték, mert a gyár
azt remélte, hogy az árakat sikerül majd
kelő nivóra emelnie. A német vásárlók
azonban kitartottak az alacsony ár mellett,
amely kompenzációs márkában amugy is
bizonyos veszteséget jelentett. Közben a
gyár ajánlatot kapott egy palesztinai cég-
től, amely hajlandóan mutatkozott állan-
dóan jelentős mennyiséget átvenni. A pa-
lesztinai megrendelő ajánlata különösen
kielegítő volt, tekintettel a palesztinai
font árfolyamára. A bozovicsi gyár nyom-
ban összeköttetésbe lépett a palesztinai
céggel, majd megállapodást kötött vele és
azóta már el is küldte az első szállítmányt.
Ezzel kapcsolatban beszüntette a Német-
országba való szállítást, amely nem fizető-
dött ki. Egyidőben ajánlatokat kapott a
gyár sziriai és egyiptomi szállításokra,
amelyeket már a közeljövőben perfektuál-
ni fog.

Az exportlehetőségek tehát már eleve
biztosítják a bánági sajtótermelés állandó
rentabilitását. Eppen ezért különös, hogy
bár a Bánágban számos zsidó földbirto-
kos és bérlő él, még sem kísérelte meg
egyik sem, hogy a kínálkozó exportlehető-
ségeket, elsősorban pedig a palesztinai
piacot kihasználja. Miként a tejjgazdaság
terén, a sajtótermelés keretén belül is fog-
lalkoztatni és kiképezni lehetne sok zsidó
fiatalembert, akik a gazdasági átképzést
tűzték ki célul, de nehezen jutnak el a
technikai lehetőségekhez.

SPORT

Szombaton és vasárnap nagyszabású uszóverseny lesz a kolozsvári strandon

Az MSE teljes gárdája mellett a marosvásárhelyi Makkabi tizenöt tagú gárdával vesz részt a kolozsvári versenyen

Cluj, július 21. (Az Uj Kelet tud.) Az egyre fejlődő kolozsvári vízisportéletnek nagyszabású eseménye lesz szombaton és vasárnap a KAC rendezésében sorra kerülő uszó- és vízipólverseny. A versenyre meghívást nyertek: az MSE, a marosvásárhelyi Makkabi és természetesen Kolozsvár összes sportegyesületei. Az MSE már értesítette a rendező KAC vezetőségét, hogy a temesvári és bucuresti versenyen nagy sikerrel szerepelt teljes gárdáját küldi Kolozsvárra az immár hagyományossá vált KAC-MSE revánsmérkőzésre. De értesítés jött a rendezőséghez a marosvásárhelyi Makkabi részéről is, Marosvásárhely zsidó sportegyesületének vezetősége közölte, hogy tizenöt tagú versenyző-gárdájával vesz részt a nagyszabású versenyen. Természetesen a versenyen részt vesznek mindazon kolozsvári sportegyesületek, amelyek uszószakosztállyal rendelkeznek. Így teljes számban indul az Universitatea, a Haggibbor, a KMSC, az UEC, stb., stb. gárdája.

A KAC dicsőretreméltó szorgalma, ami a város vízisportjának felemelését illeti, kétségtelenül megérdemli a legnagyobb körüli elismerést. A KAC ugyanis igen súlyos anyagi rizikót vállal a verseny megvalósításával, annál is inkább, mert az érvényben levő törvények nem engedik meg a rendező egyesületnek, hogy külön belépődíjat szedjen még felár formájában sem. A KAC emiatt a nagyközönség jóindulatú támogatásához fordul és arra kér minden strandlátogatót, hogy a szombati és vasárnapi napokon 1-1 lejelle járuljon hozzá a rendezési költségekhez, hogy lehetővé tegye ezutánra is hasonló sportesemények rendezését. Erre a célra az egyesület a strand kapujában perselyt helyezett el, amelyre ezután hívja fel a közönség figyelmét.

Mint hogy a versenyre külön belépőjegyeket nem adhatnak ki, az egyesület az uszósport ismert támogatóit külön is meghívja és részükre tribünülésre jogosító meghívókat küld.

Városunk uszósportja az utóbbi években erős fejlődést mutatott és az elsők közé küzdött fel magát. Ez a küzdelem csak akkor lehet sikeres, ha városunk sportközönsége továbbra is megadja hozzá azt a szükséges, de minimális anyagi támogatást, amely nélkül komoly és szép esemény rendezésére nem is lehet kilátás. Hisszük, hogy a kolozsvári közönség megérti azt a nagy erőfeszítést és lehetővé teszi, hogy a verseny erkölcsi sikere mellett a rendező egyesület ne szenvedjen súlyos anyagi kárt.

A verseny programja

A verseny programja egyébként a következő:

Július 22-én délután: 100 m női mell, 200 m férfi mell, 100 m férfi gyors, 100 m női gyors, 50 m gyermekgyors, 150 m leány mell, 100 m ifjúsági gyors, 3x100 m férfi vegyes váltó, 3x100 m női vegyes váltó. Vízipólo: MSE-Kolozsvár vegyes csapata.

Július 23-án, vasárnap délelőtt: 50 m férfi gyors, 100 m ifjúsági mell, 400 m női gyors, 4x100 m férfi gyors váltó, 50 m leánygyors, 100 m ifjúsági hát, 50 m gyermekmell, 400 m férfi gyors, 4x50 m ifjúsági gyors váltó, 100 m női hát.

Július 23-án vasárnap délután: 200 m férfi gyors, 50 m gyermekhát, 200 m női gyors, 100 m férfi hát, 3x50 m ifjúsági vegyes váltó, 200 m női mell, 100 m férfi mell, 50 m kezdő gyors. Vízipólo: 1. KAC-Universitatea ifjúsági. 2. MSE-KAC.

A nyári idény első komoly uszóversenye szombaton délután 6 órakor kezdődik és nem az előzőleg hirdett négy órai kezdettel, hogy azt mindenki megnézhesse. A vasár-

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közölünk. Jelíges levelekre, megkeresésekre csak választélag ellenében válaszolunk és csak portózzott leveleket továbbítunk.

300-500.000 lej tőkémét ipari vagy kereskedelmi vállalatnál gyümölcsöztessem. 100 százalékos garancia mellett, ahol nem kellene közreműködni. Uj Kelet fiókkidóhivatala Satu-Mare, Teofil Dragos 14.

Rómán, német nyelvtudású fräuleint keresek 6 éves fiam és 11 éves kislányom mellé szeptember elsejére. Uj Kelet kiadóhivatala Satumare, Teofil Dragos 14.

Megyeszékhelyen, rentabilis 25.000 lejt jövedelmező üzlet 300-500.000 lejes tőkével társat keres. „Munkamegosztás” jelígre Uj Kelet kiadóhivatala Satumare, Teofil Dragos 14.

Engross raktárnak kiválóan alkalmas 20 méter hosszú modern udvari helyiség azonnalra kiadó. Regele Ferdinand 21.

Pályázat. A Poale Czedek-imaház részére keresetik az ősi nagyünnepekre egy vallásos, kellemes hangú „Baal műszi”. Ajánlatokat Cluj, Str. Gh. Barițiu 16.

Kiadó különbejáratú butorozott szoba fűdősobahasználattal. Teljes ellátás is kapható. Sterné, Neculcea I. II. em. 9. ajtó.

Iskolás gyermekeket, diákokat teljes ellátással vállalok. Sterné, Neculcea I. II. em. 9. ajtó.

Keresek november elsejére háromszobás komfortos lakást belvárosban. Cim a kiadóban.

Helyi képviseletet 150.000 lej garanciával, esetleg megfelelő bizalmi állást, vagy betársulást rentabilis üzletbe keresek azonnal. „Sürgős” jelíge.

Örökre adnám hét éves fiamat vidékre jobb zsidó családnak. Érdeklődni: Róth Ignác né Cluj, Sr. Săpăturie 4.

Ne pazarolja idejét szótár és leckék útján való nyelvtanulással. Angol és francia nyelvet a legújabb direkt módszerrel tanít külföldön élt nyelvtanár. Helyes kiejtés és biztos siker garantálva. Cim: Josif Ronet, Str. I. G. Duca I. I. em. 2. ajtó.

napi műsor is módosult a nagy melegekre való tekintettel és az reggel 9.30-kor és délután 5 órakor kezdődik. A meghívók szétküldését megkezdték. Aki tévedésből nem kapott meghívót és arra igényt tart, szombaton déli 1 óráig átveheti az Angyal drogériában (Reg. Ferdinand 18). Telefon 118 és a Páll irodában (P. Carolina 2). Telefon 26-17.

Az uszókerület új tisztikara

A kolozsvári uszókerület szerda este tartotta rendkívüli közgyűlését P. Unirii 29 szám alatti helyiségében, amely lelkes hangulatban folyt le Gh. Bogoeviciu alezredes elnöklése alatt. Az uszókerület új vezetősége a következő: Elnök Gh. Bogoeviciu alezredes, kinevezett tagok: dr. Armut Ioan és dr. I. G. Russu, választott tagok: Páll Elemér, Constantinescu Dumitru, pöttagok: dr. E. Boldur, Irányi Tibor, Schwartz Tibor, dr. Deutschek Géza, ellenőrök: dr. Nagy Zoltán, Koncz Rudolf, Boitor George, pötellenőrök: Albu Ioan és Topan Zoltán. Uszókerületi hivatalos edző: Dékányi Ernő.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5: Pontos idő, időjárás, héber nyelvoktatás. 6: Előadás földművelők számára. 8: Hamavdil. 8.05: Előadás Ben Sirachról. 8.15: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.30: Földrajzi előadás. 8.45: A jeruzsálemi rádió zenekarának hangversenye. 9.45: Táncczene.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Katonazene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.20: Mesék. 18.10: Zongoraszmok. 19.10: Hanglemezek. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Rajkó-zenekar. 21.15: „Hivatlan vendég”. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Hangfelvétel. 24: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A kolozsvári mozgószínházak a nyári hónapokban az előadásokat hétköznapokon 5, 7, 9 órakor, szombaton és vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor kezdik.

A CAPITOL MOZGO MÜSORA

Premier világláger! A két árva. Csodálatos, mély, emberi alkotás. Párizs nagy díjával kitüntetve. Főszereplők: Dorville Anne Ducaux és Maurice Escande. A film előtt: Paramount világhírű.

AZ URANIA MOZGO MÜSORA

Szenzációs dupla műsor! I. Visszaszerzett boldogság. Fősz.: Henry Fonda, Joan Bennett, Louis Platt. II. Tiroli koncert. A bécsi gyermekkórus (Wiener Sängerknaben) közreműködésével. Fősz.: Helli Finkenzeller, ritz Kampers. III. A legújabb Paramount világhírű.

A ROYAL MOZGO MÜSORA

Az évad és minden idők legkényesebb francia filmjének bemutatója. Marcel Prévost hasonnevű regényének filmváltozata: Félzsűzek. Egy élnivágyó asszony története, aki a szerelmet a luxuson és pompán keresztül akarja megismerni. A filmet kényes tartalmára való tekintettel csak felnőttek nézhetik meg. Főszerepekben: Marie Bell és Abel Jaquin. Előtte 2 premierhírű: Metro és Fox.

A THALIA MOZGO MÜSORA

Az idei szezon két leghatalmasabb slágere: I. Senorita. Minden idők legszebb operettje. II. Oroszország lángokban. (Alexander Newsky). A szovjet filmgyártás remeke. III. Legújabb Fox és Metro híradók. A legkellemebb amerikai hűtökészülékkel felszerelt mozihelyiség.

A SELECT MOZGO MÜSORA

Rácsnélküli börtön. Ez a film bebizonyítja, hogy a szeretettel többet lehet elérni, mint bármilyen szigorú büntetéssel. Főszerepekben: Anie Ducaux, Roger Duchesne, Corrine Luchaire. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombaton és vasárnap 3.20.

RIO MOZGO MÜSORA

Ma 3, 6 és 9 órakor: I. Az arabiai futár. Izgalmas repülés és háborús kémdráma. Fősz.: Pierre Richard Willm és Charles Vanel. II. Dráma Sanghajban. Kínai műlőji rémdráma. Fősz.: Louise Jouvel, Inkijinoff és Kristiane Mardavne. III. Journal. Köv. műsorunk hétfőtől: I. Tánca születtem. II. A terror.

Felhívás a „kóser hus” fogyasztó közönséghez

Nyomatékosan figyelmeztetjük tagjainkat, valamint az átutazó hittestvéreinket, hogy a Gersch Andor (Vár ucca 46 alatt) meghirdetett „Kóser” mészárszék és hentesárnyag nem áll az orth. rabbiság felügyelete alatt; ennél fogva sem az ott kimerült hus, sem annak gyártmányai rituális szempontból nem használhatók.

Sperber Dávid
brasovi orth. főrabbi.

Agricultural Secondary School
Pardess Chanah, Palestine

Ezen iskola elvégzéséről szóló igazolványok több egyetemre való beiratkozásra jogosítanak fel. Külföldi diákok palesztinai bevándorlási igazolványokat kapnak. Csak néhány hely van még 14-16 év közötti fiúk felvételére.

Információk és beiratkozás:

1. Palesztina Hivatal Bucuresti, Str. Anton Pan 7-9 és a körzeti Palesztina Hivataloknál. 2. „Lloyd” utazási társaság, Bucuresti, Calea Victoriei 33 és vidéki fiókjainál.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, július 22.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhírű, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhírű. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.15: Hanglemezek. Majd a hanglezeműsor szünetében: Hírek. 20.15: Hanglemezek. 21.15: Románok. 23.15: Szórakoztató hangverseny. 23.15: Hangverseny. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5:

Éhező

London, július 21. rú egyik legrtragikus gyott gyermekek sorosoknak egyre ag lesz a háború követ elszakadt és az emb dult gyermekek ga gyermek ugyanis o jelentenek a társada jén az orosz forrada gyermekek, a „bezp lóbandákat alakított forradalom után is és vagyonbiztonságo

A garázda orosz g öt évvel a forradalo visszavezetni a társ

Kinának most ugg lent a háboru. Száz járja éhségtől a nag utakat és vakmerő r tatnak a kereskedők

Egy nagy sanghá Weekly News most közöl, amely szerint rablóbandái ugyan dolgoznak, mint egy lom kis áldozatai, a

—Ezek a gyerme angol lap — nem v ményes módon szer Előre kijelölt órába

kora reggel, vagy k város valamelyik r lasztanak ki, amiko tözökodik az uccakon cselekszenek. Mihely gyermek összevődöt üzletet, vagy uccai dent megragadnak, mielőtt az élelmiszer kalmazottai, akiket hírtelen támadás és társaság, fellármázh

— Egy percnél r teljes értelmében k azután eltűnnek a s ban, ahol mindgyél irányba menekül

— A gyermekeke lap — mindig egy, ti. Négy napon bel madást hajtott vég részben tíz év kör mindkét esetben fe gyermekek támadás

— A fiuk este f keztek és negyedör ven gyerek, felnőt rohanta a város kö Miután megragada tek volt, nem törő laded, vagy kenyer is tűntek, mielőtt tak segítséget hív

— A másik haso gel történt, amiko pes a város üzleti road és a Kantonro bandája megtámadt árusokat. A gyerme negyven tagból áll Ta lepték el az ucca ezek meglepetésük már minden áruju

— Súlyosabb bü gyerekbandák még gyermekek csak en zenek azzal, ha i ják éhségüket.

A sanghaji rendő munkát adnak a te nők és az álland eddig nem foglalko A rendőrség egyelő lyan a támadásoka dák tagjai gyermek mel kíséri azokat a banditákat vezetik.

A hatóságok fel

Éhező gyermekek rémuralma a kínai városokban

London, július 21. A japán-kínai háború egyik legtragikusabb fejezete: az elhagyott gyermekek sorsa. A kínai nagyvárosoknak egyre aggasztóbb problémája lesz a háború következtében családjuktól elszakadt és az emberi közösségtől elvált gyermekek garázdálkodása. A kínai gyermek ugyanis olyan súlyos problémát jelentenek a társadalomra, mint annakidején az orosz forradalom után az orosz gyermekek, a „bezprizornikik“, akik rablóbandákat alakítottak és még évekkal a forradalom után is veszélyeztették a köz- és vagyonbiztonságot.

A garázda orosz gyermekeket csak tizenöt évvel a forradalom után tudta végleg visszavezetni a társadalomba a Szovjet.

Kínának most ugyanilyen problémát jelent a háború. Száz és száz kínai gyermek járja éhségtől és a nagyvárosokat, az országutakat és vakmerő rablóhadjáratokat folytatnak a kereskedők ellen.

Egy nagy sanghaji angol lap, a China Weekly News most részletes beszámolót közöl, amely szerint a kínai gyermekek rablóbandái ugyanolyan módszerekkel dolgoznak, mint egykor az orosz forradalom kis áldozatait, a „bezprizornikik“.

Támadás a város szívében

—Ezek a gyermekek — írja a sanghaji angol lap — nem válogatós, de igen eredményes módon szerzik meg énnivalójukat. Előre kijelölt órában és megbízott helyen kora reggel, vagy késő este találkoznak a város valamelyik részén. Olyan időt választanak ki, amikor kevés járőrként tartózkodik az utcákon. A gyerekek gyorsan cselekszenek. Mihelyt harmincöt-egyetven gyermek összeverődött megrohannak egy üzletet, vagy uccai élelmiszerárut és mindent megragadnak, ami kezük ügyébe esik mielőtt az élelmiszerárut vagy az üzlet alkalmazottait, akiket rendkívül meglep a hirtelen támadás és a nagyszámu garázda társaság, fellármázhatná az uccát.

Egy percnél rövidebb idő alatt a szó teljes értelmében kifosztják az üzletet és azután eltűnnek a szűk uccák labirintusában, ahol mindegyik gyerek más és más irányba menekül.

A gyermekeket — folytatja az angol lap — mindig egy, vagy több felnőtt vezeti. Négy napon belül két ilyen sikeres támadást hajtott végre Sanghajban a nagy részben tíz év körüli fiúk bandája, de mindkét esetben felnőttek adtak jelt a gyermekek támadására.

A fiuk este fél kilenc órákor gyülekeztek és negyedóra mulva körülbelül ötven gyerek, felnőttek vezetése alatt megrohanta a város központjában lévő üzletet. Miután megragadták mindent, amit elértek volt, nem törődve azzal, hogy csokoládét, vagy kenyeret rabolnak-e már el is tűntek, mielőtt a megriadt alkalmazottak segítséget hívhattak volna.

A másik hasonló támadás kora reggel történt, amikor még nem volt túl népes a város üzleti negyede. A Kiangseoroad és a Kantonroad sarkán a gyermekek bandája megtámadta a lacikonyhás uccai árusokat. A gyermekek bandája mintegy negyven tagból állt, akik sáskahad módjára lepték el az uccai árusok bódéit és mire ezek meglepetésükből magukhoz tértek, már minden árujuk eltűnt.

Nincs megoldás

Súlyosabb bűncselekményeket ezek a gyerekbandák még nem követtek el. A gyermekek csak enni akarnak és megelégszenek azzal, ha ideiglenesen csillapíthatják éhségüket.

A sanghaji rendőrség, amelynek túl sok munkát adnak a terroristák, az egyéb bűnösök és az állandó politikai feszültség, eddig nem foglalkozott ezzel a kérdéssel. A rendőrség egyelőre nem veszi túl komolyan a támadásokat, miután a rablóbandák tagjai gyermekek, de viszont figyelemmel kíséri azokat a felnőtteket, akik a kis bandákat vezetik.

A hatóságok felfogása szerint ezeket a

bandákat gyorsan szétszórhatják, ha majd a rendőrségnek lesz elegendő ideje hogy foglalkozzon velük.

Pedig ezt a kérdést nem lehet ilyen egyszerűen megoldani. Amíg a gyermekek éhezni fognak és éhségüket csak lopás útján csillapíthatják, pszichológiai magyará-

zat nélkül is mindenki tudja, hogy — lopni fognak.

Szovjetország megoldotta ugyan brezprizorniki problémáját, de Oroszországnak szüksége volt minden munkaképes emberre és gyermekekre, hatalmas ipari szervezetében.

Kína problémája azonban nehezebb. — Négyezerötven millió lakosa mellett Kínának nincsen szüksége minden használható gyermekre. Kína nem képes arra sem, hogy iskoláztassa és ellássa a gyermekeket, amíg megkereshetik kenyérüket. Kína még akkor sem tudná ezt megtenni, ha nagyon akarná.

KÖZGAZDASÁG

Készül a kartell törvény módosítása

Egyes szakmákban bevezetik a kényszer-kartellrendszert

A Legfőbb Kartellbizottság a napokban a nemzetgazdasági minisztériumban ülést tartott, *Bujoiu* nemzetgazdasági miniszter elnöke alatt, amely ülésen a kartell törvény módosítására készült tervezetet vitatták meg.

A kartell törvény módosító tervezetének egyik legfontosabb rendelkezése, hogy a kartelltagokat a termeléssel arányban álló nyersanyagkészletek állandó tartására kötelezik, ennek igazolása nélkül egyik kartell sem vihet keresztül semmiféle áremelést. A módosító tervezet a kartellbelépés

kötelezettségét akarja bevezetni az olyan szakmákban, ahol a vállalatoknak csak tíz százaléka nem tagja a kartellnek. Az ilyen szakmákban minden vállalat köteles belépni a kartellbe. Ugyancsak kényszerkartellrendszert akarnak bevezetni azokban a szakmákban is, ahol a kartellizált termelést nemzetgazdasági érdekek teszik szükségessé. Ez utóbbiak jegyékét a Legfőbb Kartellbizottság fogja összeállítani.

A kartell törvényt módosító tervezetet egyik legközelebbi minisztertanácsos tárgyalják le.

A Banca Naționala hivatalos közleményt tett közzé a módosított román-angol fizetési egyezmény életbeléptetéséről

Bucuresti, július 21. A július 17-én életbeléptett román-angol kereskedelmi és fizetési egyezmény kapcsolatban a Banca Naționala hivatalos közleményt adott ki, amelyben a régi és az új egyezmény eltérő rendelkezéseit immerteti. E szerint az új egyezmény lehetővé teszi, hogy a román árukért Angliában előre lefizetett összegekkel, még a szabadforgalmi kvótába eső, vagy a kompenzációs exportok ellenében angol árukra fenntartott devizákkal is, el lehessen ismerni az exportort a jogosított bankok nevében álló mellékszámhákon. Ennek egyetlen feltétele az, hogy a jóváírást meghatározott forraságok mellett kérvényezni kell az angol-román kliringhivataltól, amellyel szemben kötelezettséget kell vállalni arra, hogy az exportort visszatéríti az előre jóváírt összegből azt

részt, amely meghaladná az angol importőr adósságának szabadforgalmi, vagy kompenzációs eladható részét. Egyéb-ként az angol-román kliringhivatal közvetlenül irni fok azoknak a devizaüzletekre jogosított bankoknak, amelyeknek szabadforgalmi, vagy kompenzációs számláik vannak és megküldi nekik a szükséges nyomtatványokat és felvilágosításokat. Az új egyezmény az Angliába kivitt román áruk ellenértékéből kompenzáálható hányadot is megváltoztatta. E szerint az eddigi 50 százalé helyett ezúttal csak 30 százalékot lehet angol áruk kifizetésére fordítani, míg a fennmaradó 70 százalékot (eddig 30 százalékot) gyarmati, még pedig lehetőleg angol gyarmati árukra Angliába esedékes kifizetésére lehet felhasználni az eddigi előírások szerint.

Újfajta buza — amelyet kétszer aratnak egy évben. Szovjet-Oroszországban új buzafajtával kísérleteznek. A buzába rozsot oltanak és ezáltal egy korcsbuzát nyernek, amelyet már tavasszal lehet aratni és a következő évben már kétszer: tavasszal és késő nyáron. A második aratás termés 50 százalékkal gyengébb, mint az első volt, de emlélik, hogy a magok szelektálásával ezt a minőséget fel tudják javítani. Ez a buzafaj ellenállóbb a szárazsággal, a fagyjal és a rozsda-állal szemben.

A közigazgatási táblákhoz beadott keresetekhez postabélyeget kell mellékelni. A belügyminisztérium 9108-1939 szám alatt rendeletet adott ki, amelyben az érdekelteket figyelmezteti, hogy a közigazgatási táblákhoz beadott megtámadási keresetekhez az érdekeltek ajánlottlevél bélyeget kötelesek mellékelni, hogy az idézések kikézbíthatók legyenek. A belügyminisztérium figyelmezteti az iktatóhivatalokat, hogy az ilyen keresetek, vagy fellebbezések átvétele alkalmával a postabélyeget is követeljék.

Az oradeai Szilágyi Ort. Zsidó Fiuinternátus

felvesz bentlakó tanulókat az 1939-40. iskolai évre. Teljes ellátáson és gondos felügyeleten kívül nyújt okleveles középiskolai tanároktól vezetett előkészítést, francia, német, angol és héber nyelvtanítást, zenei előkészítést.

Az érdeklődőknek az igazgatóság (Oradea, Str. Delavrancea 17) minden részlete kiterjedő prospektust küld.

Az intézet felügyelő igazgatói: Dr Szilas Izidor liceumi igazgató és Radó Pál kereskedelmi liceumi tanár

PERC NAPONTA

és a két Pond's krém: a „C“ (éjszakai) és a „V“ (nappali) krém, ha azt egy hosszabb ideig, mint ahogy le van írva abban a kis füzetkésben, amelyet minden Pond's krém csomagolásában megtalál, orvosi széppé és fiatalosá avé teszi.

Pond's
COLD CREAM
VANISHING CREAM
POWDER

Mezőgazdasági központokat létesítenek minden megyében. A földművelésügyi minisztériumból rendelkezés érkezett a mezőgazdasági kamarákhoz, hogy a mezőgazdasági fejlesztése érdekében mezőgazdasági központokat létesítsenek megyék több községében. Ezeket a mezőgazdasági központokat egy-egy agrármérnök vezeti, aki a rendelkezésére bocsátott területen mintagazdálkodást folytat, ugyanakkor pedig a terület kísérleti telepként is szolgál. A mezőgazdasági központok létesítésével a kormánynak az a célja, hogy a környék lakossága gyakorlati példaként tanulmányozhassa az ésszerű földművelést, másrészt pedig a kísérletek révén az agrármérnökök a helyszínen és ne elméletiek alapján győződjenek meg arról, hogy az egyes vidékeken milyen termékek vetése, illetve művelődése fizetődik ki a legjobban. Ezeket a mezőgazdasági központokon kerülnek alkalmazásra különböző mezőgazdasági gépek is, amelyek a gazdalközönség szintén gyakorlatilag, munkaközben tanulmányozhatna sé ha azok hasznosságáról meggyőződött, beszerezhetne a maga számára. A minisztérium utasítása szerint a mezőgazdasági központokat a megye jelentősebb községeiben rövid időn belül meg kell teremteni.

Egyes középértékeket ismét módosítottak. A Hivatalos Lap csütörtök számában rendelet jelent meg, amely a vámtarifát 445, 580 és 1684. cikkeiben felsorolt középértékeket módosítja.

A földművelésügyi minisztérium hivatalos természetjelentése. A földművelésügyi minisztérium július 19-iki hivatalos természetjelentése szerint a buzával bevetett területeken hektáronként 9-15 métermázsza termett. Őszi árpában hektáronként 6-14 métermázsza, zabban 4-14 métermázsza volt a termés. A kapásnövények normálisan fejlődnek. A kukorica is szépen fejlődik és nagy termést ígér. A szójababot és a napraforgót rozsza támadta meg. A szőlőtermelésben a permetezési munkálatokat befejezték. A főhercei lucernatermést egyes vidékeken rozsza támadta meg.

A Bánáthól Bucurestibe kedvezményes tarifával szállítható gyümölcs és zöldsék. A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint a Temesvár és Arad állomásokról Bucurestibe feladott friss füzélekfélék és gyümölcsök a gyorstehervonatokon a maximális kedvezményrel szállíthatók.

Zürichi árfolyamok. (Július 21): Marka 177.85, holland forint 237.—, dollár 443.25, font 20.755, francia frank 11.7437, olasz lira 23.325, szlovákkorona 15.15, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.50, belgas 75.325.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45-143.52
font	662.40-672.75
palesztinai font	663.09-673.44
holland forint	75.69-76.87
svájci frank	31.38-32.36
francia frank	3.78-3.85
márka	40.50-41.50
pengő	25-27
csehkorona (Prága hivatalos)	4.68-4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68-4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szálladabbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 20%-os kvóta	1455-1460
angol font, 30%-os szabadkvóta	1455-1475
angol font, 40%-os kvóta	963-970
dollár, 30%-os szabadkvóta	320
svájci frank, 20%-os kvóta	75.50
francia frank, 20%-os sz-kvóta	8.30
francia frank, 30%-os kvóta	3.37
holland forint, 30%-os kvóta	161
belgas, 30%-os	53
svédkorona, 30%-os kvóta	78

A B) lista kompenzációs árfolyamai: font angol árukra — 1500 lej font más államok áruira — 1215 „ font angol gyarmatok áruira — 1210 „

Pontos idő, hírek, áras, héber nyelvvelők számára. 8:30: Sirachról. 8:15: Héberül. 8:30: Jeruzsálemi rádió. 9:45: Tánzene.

hírek, hanglemezenzene. 13:40: Hírek. 17:20: Hang. 19:10: Hang. 20:15: Hírek. 20:25: Hívatlan vendég. 23: Hangfelvétel. Hek.

FILM ÉSZET

azak a nyári hónapokban 5, 7, 9 óra nap 3, 5, 7, 9 óra

GO MÜSORA:

árva. Csodálatos. Párizs nagy díj-szereplők: Dorville, urice Escande. A világníradó.

GO MÜSORA:

I. Visszaszerzett Henry Fonda, Joan II. Tiroli koncert. A (Wiener Sängeresével. Fősz.: Helli ampers. III. A leg-ghiradó.

GO MÜSORA:

egkényesebb francia. Marcel Prévost nek filmváltozata: vágyó asszony törtéte a luxuson és pom megismerni. A filmet aló tekintettel csak eg. Főszerepekben: Jaquin. Előtte 2 és Fox.

GO MÜSORA:

almasabb slágere: idők legszebb ope-ág lángokban. (Ale- szovjet filmgyártás Fox és Metro híre-esebb amerikai hűtő- mozihelyiség.

GO MÜSORA:

a film bebizonyítja, többet lehet elérni, fori büntetéssel. Fő- e Ducaux, Roger Luchaire. Műsoros ngos híradó. Előad- napokon 5.20, szom-

MÜSORA:

Az arabiai futár. L- háborus kémdráma- rd Willm és Charles ang-hajban. Kínai mi- Fősz.: Louise Jouvét, stiane Mardavne. III.

I. Tánca születten.

hus" fogyasztó eghez

elmeztettjük tagjain- azó hittestvéreinket. (Vár ucca 46 alatt) mézarszék és hen- az orth. rabbiság fel- gova sem az ott ki- gyártmányai rituális ználhatók.

Sperber Dávid orasovi orth. főrabbi.

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

egyen átlépték a lengyel határt. Az egyik szolgálatot tevő katona megállásra szólította fel a benyomulókat. Erre az egyik nemzeti szocialista egyén rálépett a kötelességét teljesítő katonára és halálra sebezte. A tettesek ezután visszamenekültek a danzigi területre. Nem sokkal később a danzigi szenátus megbízottja sajnálatát fejezte ki a danzigi lengyel biztos előtt az esemény felett.

Ugyanakkor Danzigból jelentik, ellentétben a lengyel jelentéssel, hogy a határt a lövés danzigi területén érte, ami azt igazolja, hogy ő volt az, aki idegen területre nyomult be. Az esemény különben nagy izgalmat váltott ki.

Varsó, július 21. (Rador.) A Reuter-jelentése szerint Beck külügyminiszter hosszú megbeszélést folytatott Sladkovszky tábornokkal. Ugy hírik, hogy Budzievicz lengyel tisztviselőnek egy danzigi vámos által történt lelévésének ügyéről tárgyaltak és az értekezleten résztvett Smigly Rydz marsall is. Azt hiszik, hogy Lengyelország erőyes jegyzéket intéz a danzigi szenátushoz, rámutatva azokra a következményekre, amelyek egy hasonló jellegű incidens megismétlődése esetén előállhatnak.

Ugyancsak Varsóból jelentik, hogy Korfantit, a keresztény demokrata párt egyik vezéré, — aki Csehszlovákia felosztása után menekült Lengyelországba és ott régebbi politikai üzemeltetése miatt letartóztatták, — most a börtönből szabadon bocsájtották.

Tiltott határátlépésért letartóztatták a lengyelek a danzigi német vámőrnököket

GDYNIA, július 21. Eugen Lipski, a danzigi vámhivatalok német főnöke, péntek éjszaka két óraker át lépte a danzigi-lengyel határt Kartuzi közelében. A lengyel hatóságok tiltott határátlépésért letartóztatták.

Faruk, Egyiptom királya Magyarországon vásárolt repülőgépet

Budapest, július 21. Ma érkezett a Budapestben székülő egyiptomi követséghez Faruk király köszönőlevele a magyar repülőgépgyár igazgatójához. Egyiptom királya ugyanis két sportrepülőgépet vásárolt a közelmúltban, amelyek kitűnően beváltak. A király további gépek rendelését is kilátásba helyezte.

Szeptember elején megy Franco Rómába

Madrid, július 21. (Rador.) A Havas jelentései: Franco tábornok szeptember első hetében fog ellátogatni Olaszországba.

200.000 főnyi haderőt vont össze Törökország Tráciában

London, július 21. A Daily Express értesítése szerint Törökország 200 ezer főnyi haderőt vont össze Trácia tartományban.

Mussanoff Párizsba utazott

London, július 21. Muszanoff tegnap Párizsba utazott. Párizsban tárgyalásokat fog folytatni Daladier miniszterelnökkel, majd Herriot képviselőházi elnökhöz hivatalos.

London, július 21. Londoni látogatása alkalmával Muszanoff, a bolgár képviselőház elnöke, több megbeszélést tartott a londoni hivatalos és parlamenti körökkel. Tárgyalásokat folytatott Halifax lorddal, valamint Sir Frederic Leithrose-szal, az angol kormány gazdasági külügyminiszterével. Muszanoff, akinek londoni látogatása magán-teremtésű, kihallgatáson jelentkezett az angol királynál is.

Anglia hajlandó területet és pénzügyi támogatást is nyújtani a menekültek letelepítéséhez

LONDON, július 21. (Rador.) Sir Samuel Hoare belügyminiszter kijelentette az evian-i menekültügyi bizottság tagjai előtt, hogy Anglia kész letelepedési lehetőségeket nyújtani a menekülteknek saját birodalmában. Abban az esetben, ha más kormányok is készek lennének példáját követni, Anglia pénzügyi eszközöket is rendelkezésre bocsájtana.

Olaszország önellátását tárgyalja az olasz kormány

Róma, július 21. A római Venezia-palotában a napokban Mussolini elnökletével minisztertanácsot tartanak, amely foglalkozni fog az ország önellátásával. Az olasz sajtó szerint az önellátás kérdése ma aktuálisabb, mint valaha. A Duce egy nyilatkozata szerint

szeptember hónapban erősen dolgoznia kell az illetékes gazdasági és kormánytényezőknek, hogy az önellátást úgy készítsék elő, hogy az a lehető legrövidebb idő alatt feleslegessé tegyen mindenféle elsőrendű szükségleti cikket importját.

Roosevelt újra jelölteti magát

A jövő héten kezdi meg nagy propaganda-körútját az USA elnöke

Washington, július 21. Roosevelt a jövő héten kezdi meg nagyszabású propaganda körútját, amely a novemberi elnökválasztás előkészítésével is összefüggésben áll. Most már kétségtelennek tartják, hogy

Roosevelt újból jelölteti magát az elnöki méltóságra. Beavatott körök szerint az elnök ezt be is fogja jelenteni, körútja során tartandó beszédeiben.

Arita és Craigie megegyezésre jutottak az általános kérdésekben

Ma folytatják a tárgyalásokat

Tokió, július 21. (Rador.) Craigie és Arita pénteken reggel eszmecsere-re ültek össze, majd tárgyalásaik folytatását szombatra halasztották. A kiadott közlemény szerint bizonyos haladás történt az egyezés érdekében.

A Domej ügyönkösség jelenti, hogy Arita és Craigie péntek reggeli találkozásuk alkalmából megegyezésre jutottak az összes általános kérdésekben, amely a tiencsini tárgyalások alapját képezik.

A japán álláspont

Tokió, július 21. (Rador.) Arita és Craigie mai megbeszélésének nagy fontosságát tulajdonítanak a japán fővárosban. Valószínűnek tartják, hogy az angol nagykövet ismertetni fogja kormánya álláspontját mindazokban a kérdésekben, amelyekről az egész angol-japán értekezlet sorsa függ és amelyekben a két államférfi előzőleg nem tudott megegyezni.

Pénteken reggel a japán külügyminisztérium egyik képviselője kommentárokat fűzött Chamberlain alsóházi azon nyilatkozatához, hogy Anglia külpolitikájának más államok által való közvetlen vagy közvetett befolyásolásáról nem lehet szó. Valóban nem lehet szó arról, — mondotta a japán diplomata —, hogy Japán befolyást gyakoroljon Angliára külpolitikája megváltoztatásának kikényszerítésére. Mi elismerjük azt a befolyást, amit Nagy-Britannia biztosított a maga számára az utolsó 100 évben Kelet-Ázsiában, de a maga részéről Angliának is tekintetbe kell vennie az új távolkeleti helyzetet.

Hiranuma nyilatkozata

Ugyanakkor Tokióból közlik, hogy Hiranuma báró japán miniszterelnök tegnap hosszabb nyilatkozatot adott az angol-japán elmentétek ügyében. A nyilatkozat szerint Japán nem akarja csorbítani más nemzetek jogait, de joggal elvárhatja, hogy a fehér nemzetek elismerjék az ázsiai Szigetország jogos törekvéseit, hogy számoljanak az adott helyzettel és hogy együttműködjenek az új ázsiai rend kialakításában.

Londonból közlik, hogy a Foreign Office

gondos tanulmányozás alá vette Craigie jelentését és az utasításokat a legrövidebb időn belül megadja.

Sanghajból jelentik, hogy az engedélyes terület angol katonai parancsnoka tegnap jelentkezésre szólította fel az ott élő angolokat abból a célból, hogy védekezés esetén megfelelő helyet jelöljön ki számukra. Sanghaji körök ebből az intézkedésből arra következtetnek, hogy a helyzetet változatlanul igen komolyan tartják.

A japánok elfoglalták Kaoping városát

Tokió, július 21. Japán jelentés szerint a japánok elfoglalták Kaoping városát, amely a Sanshi tartomány legfontosabb stratégiai pontja. Ugyancsak elfoglalták a japánok Tseheut, amelyet a kínaiak hosszú időn keresztül kétségbeesetten védelmeztek.

Lényeges enyhülés az angol-japán viszonyban

Tokió, július 21. Hiranuma miniszterelnök, miután hosszas tanácskozást folytatott Arita külügyminiszterrel, szombat reggelre összehívta a minisztertanácsot, hogy megvitassa az Arita és Craigie között létrejött állítólagos megegyezést.

Japán körök azt állítják, hogy a megegyezés előkészítette a tiencsini helyzettel összefüggő részletkérdések megvitátását. Ezen kérdések megoldásával a tokiói tárgyalások válságát áthidalták.

Az angol nagykövet ugyanekkor instrukciókat kért kormányától egyes általános kérdések rendezésére vonatkozólag. A pénteki megegyezés Craigie műve, aki kormány utasításainak megfelelően, konkláns magatartást tanúsított.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN!

Két napi börtön hangos rádiózásért

Bucuresti, július 21. Stelian Vlad Venereu uccai lakost öt napi elzárásra és 500 lej pénzbüntetésre ítélték, mert délután két óraker hangosan rádiózott, megzavarva a szomszédjainak déli nyugalmát és amikor azok figyelmeztették, kijelentette, hogy lakásában joga van azt csinálni, amit akar.

Az új szlovák alkotmány

Pozsony, július 21. A szlovák képviselőház pénteki ülésén terjesztették be az új alkotmánytervezetet, amely 13 fejezetből áll. Az alkotmány köztársaságnak minősít Szlovákiát, amelynek elnökét két évre választják meg. A nemzetgyűlésre az eddigi 60 helyett 80 képviselőt választanak, általános és titkos választás útján, öt esztendőre. A hetedik fejezet intézkedik az állam belső strukturájáról, vagyis a rendek szervezetéről. Eszerint a következő rendek lesznek: mezőgazdasági, nagyipari, kereskedelmi és kisipari, szabadfoglalkozásúak, közalkalmazottak és kulturális munkások rendje. A 12. fejezet a nemzet kisebbségeiről szól, amelyek szabadon választják meg nemzetiségüket, kulturális kapcsolatot tarthatnak fenn anyaországaikkal és bizonyos kulturális autonómiával rendelkeznek.

Újabb orosz-japán harcok Mongoliában

Sinking, július 21. A Domej ügyönkösség jelenti: A kvantungi haderő, a mandzsukui japán hadsereg vezérkara közleményt adott ki, amely szerint japán repülőgépek felvetették a harcot 80 orosz-mongol repülőgéppel, a Buir tó vidékén. Allitól 39 repülőgépet lelőttek. Egy japán repülőgépet elütött, másik kettő kényszerleszállást eszközölt.

Szigoru levélellenőrzés a német-francia határon

Metz, július 21. (Rador.) A francia és angol postabélyegekkal bérmentesített összes borítékokat szigorú ellenőrzésnek vetik alá a francia-német határmenti postahivatalokban. A leveleket infravörös sugarakkal világítják át, a gyanúsakat felbontják. A lapokat kinyitják és kirázzák annak megállapítása végett, nem-e tartalmaznak üzeneteket.

Verifikálták a Berkovitz bank csődtömegének adósságait

Bucuresti, július 21. Az ilfovi törvényszék ma fejezte be a Berkovitz-bank csődtömegének adósságainak verifikálását és keddig haladékosan adott a peres eljárást képező tartozások verifikálására.

A japán kormány nem akar háborút a szovjettel

Tokió, július 21. A jelek szerint a japán kormány nem helyesli a tábornoki kar azon követelését, hogy Japán azonnal kezdjen katonai akciót a szovjet ellen, a japánokat ért sérelmek miatt. A kormány egyelőre kizárólag diplomáciai úton kíván fellépni.

BUN DE IMPRIMAT

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

Taxa postală plătită în num. No. 30523/1934

18. Telefon: 18-60. Havonta 110, negy évre 600, egész évre 1200. Hirdetések díjazása „UJ KELET” a banati zsidóság sa. Cikkünk után forrás megjelölésével

Néme készi

Moszkva

Párizs, július 21. országnak a danzigi taktikájával foglalkozó kedvezőbb körülményről rámutat arra, a Harmadik Biro nehézségek miatt

Meg kell várunk, milyen újabb akciókban Linben már hosszabb ideig a Newyork Times szerint

Németország új tenni Lengyel

és ez az újabb béke háttérre. Az kétségtelenül a kártyák leadására

Mussolini és radonak a elismítésén

London, július 21. nap szerint XIII. Püvényen fáradozott met-lengyel ellentét

A Szentszék áll mindkét félnek, tartásuk meg meg helyzetben és ez békésen

Mussolini pedig a lyamán külön fut kancellárral felfog zésének békés le

A Duce ugyan retné k

A közléshez még hogy számos európai zeteközi megbeszélés jék. E megbeszélés a lengyel folyosó, jövőjére.

Forster n tonai intéz

Danzig, július 21. mentette, hogy tény kedéseket Danzigbe világ azokról beszú tul sokat beszélnek külföldön elterjed értesülésre. Ismerő toboroztunk és ez hogy a szabadváros szerü séta lenne. de ne képezljék, verhetnek bennünk venni a tőlünk elr fogjuk tenni, — f

Ironsde t tésről tár

London, július 21. tábornok varsói hosszú cikkében vezetés kérdéseivel

— Most már m Ironside tábornok tén egységesítendő ill összefüggésben ugyan ebben a t megbeszélés egy tekeztet összehívva sor is kerül.

London, július 21. mentés szerint t